

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки

Фінансово-економічний факультет

Кафедра обліку і аудиту

ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеню бакалавра
(бакалавра, магістра)

студента Луць Вікторії Вадимівни
(ПБ)

академічної групи 071-16-1
(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

спеціалізації «Облік і аудит»
(назва спеціалізації)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»
(офіційна назва)

на тему: « Облік та аудит доходів та фінансових результатів на прикладі
ТОВ «Техномаш»»

(назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Шишкова Н.Л.		
Рецензент	Захарова Л.І.		
Нормоконтроль	Шишкова Н.Л.		

Дніпро

2020

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
обліку та аудиту
Пашкевич М.С.
(прізвище, ініціали)

_____ (підпис)

«__» _____ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню роботи ступеню бакалавра
(бакалавра, магістра)

Студенту Луць В.В. академічної групи 071-16-1
(прізвище та ініціали) (шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

спеціалізації «Облік і аудит»
(назва спеціалізації)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»
(офіційна назва)

на тему:

«Облік та аудит доходів та фінансових результатів на прикладі ТОВ
«Техномаш»»

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від 19.05.2020
№ 266-с

Розділ	Зміст	Термін
1	Особливості функціонування ТОВ «Техномаш» у сучасних умовах	21.04-28.04
2	Облік доходів та фінансових результатів на ТОВ «Техномаш»	29.04-14.05
3	Організація та методика аудиту доходів та фінансових результатів діяльності підприємства	15.05-30.05

Завдання видано

_____ (підпис керівника)

Шипкова Н.Л.
(прізвище, ініціали)

Дата видачі 20.04.2020 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 15.06.2020 р.

Прийнято до виконання

_____ (підпис)

Луць В.В.
(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 70 стр., 19 табл., 16 рис., 1 додаток, 30 джерел.
АНАЛІЗ, АУДИТ, ОБЛІК, ДОХОДИ, ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ,
МІКРОПІДПРИЄМСТВО

Об'єкт розроблення – сукупність теоретичних, методологічних та практичних аспектів організації бухгалтерського обліку та аудиту доходів та фінансових результатів на ТОВ «Техномаш».

Мета роботи - дослідження методики та організації обліку та аудиту доходів та фінансових результатів та надання рекомендацій для покращення порядку обліку та аудиту фінансових результатів діяльності підприємства.

Охарактеризовано діяльність підприємства ТОВ «Техномаш». Проведено аналіз фінансового стану підприємства та запропоновано методи його покращення. Проаналізовано економічну сутність та узагальнено визначення термінів «доход» та «фінансовий результат». Надано класифікацію доходів та фінансових результатів. Наведено методику відображення операцій з надходженням доходів та фінансових результатів у бухгалтерських регістрах обліку. Розглянуто процес формування фінансових результатів та взаємозалежність доходів, витрат та фінансових результатів. Наведено процес планування аудиту та розроблено приклад програми аудиту фінансової звітності. Запропоновано практичні шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку та аудиту на ТОВ «Техномаш».

Практична значимість кваліфікаційної роботи полягає в тому, що отримані висновки спрямовані на вдосконалення системи обліку та аудиту доходів та фінансових результатів відповідно до сучасних умов господарювання. Надані пропозиції з удосконалення обліку та аудиту доходів та фінансових результатів можуть бути корисними на ТОВ «Техномаш».

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ «ТЕХНОМАШ» У СУЧАСНИХ УМОВАХ	7
1.1. Характеристика діяльності ТОВ «Техномаш»	7
1.2. Фінансовий аналіз діяльності ТОВ «Техномаш»	10
Висновки до розділу 1	19
РОЗДІЛ 2 ОБЛІК ДОХОДІВ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ТОВ «ТЕХНОМАШ»	22
2.1. Економічна сутність доходів та фінансових результатів, їх класифікація та нормативно-правова база	22
2.2. Організація бухгалтерського обліку фінансових результатів на підприємстві ТОВ «Техномаш»	29
2.3. Організація бухгалтерського обліку доходів на підприємстві ТОВ «Техномаш»	34
2.4. Вдосконалення організації обліку та аудиту доходів та фінансових результатів	40
Висновки до розділу 2	43
РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ДОХОДІВ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	45
3.1. Організаційні аспекти проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства	46
3.2. Аудит фінансових результатів та доходів на ТОВ «ТЕХНОМАШ»	55
3.3. Вдосконалення аудиту доходів та фінансових результатів	59
Висновки до розділу 3	
ВИСНОВКИ	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ	71

ВСТУП

Характерною особливістю в розвитку економіки в Україні в наш час є економічні перетворення на основі ринкових відносин в сфері виробництва на глобальному рівні. Ринковим відносинам необхідно, щоб переглянули системи бухгалтерського обліку та аудиту, у якому одну з головних елементів є облік та аудит доходів та фінансових результатів. Сучасні умови господарювання вимагають знайти рішення багатьох нерозв'язних питань обліку. Зокрема це стосується обліку та аудиту доходів та фінансових результатів.

Реалізація фінансової стратегії підприємства залежить від управління доходами та витратами підприємства, завдяки яким підприємство отримує прибуток. Витрати та доходи можна розглянути як самостійні об'єкти управління, можна оцінити відповідність змін, що відбулися у звітному періоді, стратегічним цілям підприємства через аналіз їх складу та динаміки. Загальний аналіз прибутку зумовлений попереднім розподілом доходів за джерелами їх утворення, а витрати за часткою витрачання їх у операційній, інвестиційній або фінансовій діяльності, наслідком якої є певна частка прибутку.

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що для будь-якого підприємства основна мета є отримання найбільшого прибутку при найменших витратах паралельно з цим якісна робота. Для цього необхідно ретельно та кваліфіковано підходити до формування доходів та витрат, вивчати та аналізувати фактори, які формують фінансовий результат, а також досліджувати резерви, динаміку, тенденції, що впливають на ефективність діяльності.

Виходячи з цього метою написання дипломної роботи є дослідження методики та організації обліку та аудиту доходів та фінансових результатів та надання рекомендацій для покращення порядку обліку та аудиту фінансових результатів діяльності підприємства.

Відповідно мети поставлені такі завдання:

- розглянути та узагальнити існуючі визначення фінансових результатів;
- розглянути фінансові результати як складову господарської діяльності підприємства;
- розглянути методичних підходів визнання та класифікації доходів підприємства;
- дослідити методика бухгалтерського обліку доходів та фінансових результатів на базовому підприємстві;
- дослідити методика аудиту доходів та фінансових результатів на базовому підприємстві;
- провести аналіз доходів та фінансових результатів діяльності ТОВ «Техномаш»;
- визначити напрями удосконалення обліку доходів та фінансових результатів підприємства.

Предметом дослідження є система обліку та аудиту доходів та фінансових результатів на ТОВ «Техномаш».

Об'єктом дослідження є звітність, облік та аудит фінансових результатів та доходів діяльності підприємства.

Метод дослідження полягає в підході вивчення економічних результатів та процесів у їх взаємозалежності та взаємозв'язку з урахуванням причинно-наслідкових зв'язків. Також фінансові результати розглядаються як врегульована система, що є основою господарської діяльності та важливим фактором стабільного фінансового стану підприємства.

Практичне значення одержаних результатів зумовлено в тому, що на основі теоретичних досліджень та практичних рекомендацій з поліпшення існуючої методики обліку та аудиту доходів і фінансових результатів

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ «ТЕХНОМАШ» У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1 Характеристика діяльності ТОВ «Техномаш»

Для дослідження та вивчення теми дипломної роботи обрано товариство з обмеженою відповідальністю «Техномаш». Воно розташоване за адресою: м. Дніпро, вул. Комбрига Петрова, 5. На даний момент підприємство здійснює реконструкцію системи вентиляції Новокостянтинівської шахти.

Обране підприємство є суб'єктом малого підприємництва та застосовує спрощену систему обліку та звітності.

Приватне підприємство «Техномаш» створено громадянином України згідно із Законом України «Про підприємництво» та зареєстровано в органах державної влади з 04.04.2003 року.

Підприємство є юридичною особою за законодавством України та має право від свого імені вступати в зобов'язання, виступати в суді, набувати майнових та немайнових прав.

ТОВ «Техномаш» має самостійний баланс, розрахунковий рахунок, кутовий штамп, круглу печатку, фірмові бланки з назвою підприємства та інші необхідні реквізити.

Свідоцтво про право сплати єдиного податку суб'єктом малого підприємництва юридичною особою за ставкою єдиного податку 10 відсотків та застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності від 09.04.2003 року під номером 04020415613.

Структурних та відокремлених підрозділів підприємство не має. Види діяльності підприємства згідно КВЕДу показано на рис. 1.1.

ТОВ «Техномаш» має основний розрахунковий рахунок в АТ КБ «Приватбанк».

Загальна характеристика підприємства зазначена в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Основні відомості про ТОВ «ТЕХНОМАШ»

№ з/п	Реквізити	Інформація
	1	2
1	Повна назва юридичної особи	Товариство з обмеженою відповідальністю «ТЕХНОМАШ»
2	Юридична адреса	49000, м. Дніпро, вул. Комбрига Петрова, 5
3	Фактична адреса	49000, м. Дніпро, вул. Комбрига Петрова, 5
4	Банківські реквізити р/р	UA73305299000026002050246956
5	Код ЄДРПОУ	31647359
6	ІПН	324342804629
7	Код КОАТУУ	1210100000
8	Реєстраційний номер	04020415613
9	МФО банку	305299
10	E-mail	techo-mash@ukr.net
11	Телефон	097-333-28-70
12	Факс	056-770-36-80

Джерело: сформовано самостійно

Підприємство самостійно визначає перспективу розвитку, планує та здійснює свою діяльність, виходячи з попиту на послуги та товари також необхідності забезпечити господарський та соціальний розвиток підприємства, збільшення доходів. ТОВ «Техномаш» реалізує свої послуги по цінам та тарифам, встановленим самостійно на договірній основі. Також на вимогу замовника підприємство проводить роботи по модифікації серійного обладнання для пристосування до конкретних умов експлуатації. Сьогодні підприємство ТОВ «Техномаш» виробляє мобільно і якісно не тільки гірничо-шахтне обладнання а й при наявності технічної документації, розглядає до виробництва іншого цікавить замовника обладнання або запасні частини. Гірничо-шахтне обладнання виробництва ТОВ «Техномаш» відповідає високим технологічним стандартам, підтверджено сертифікатами якості і користується попитом у споживачів. На підприємстві постійно проводиться робота по вдосконаленню конструкції і технології виготовлення.

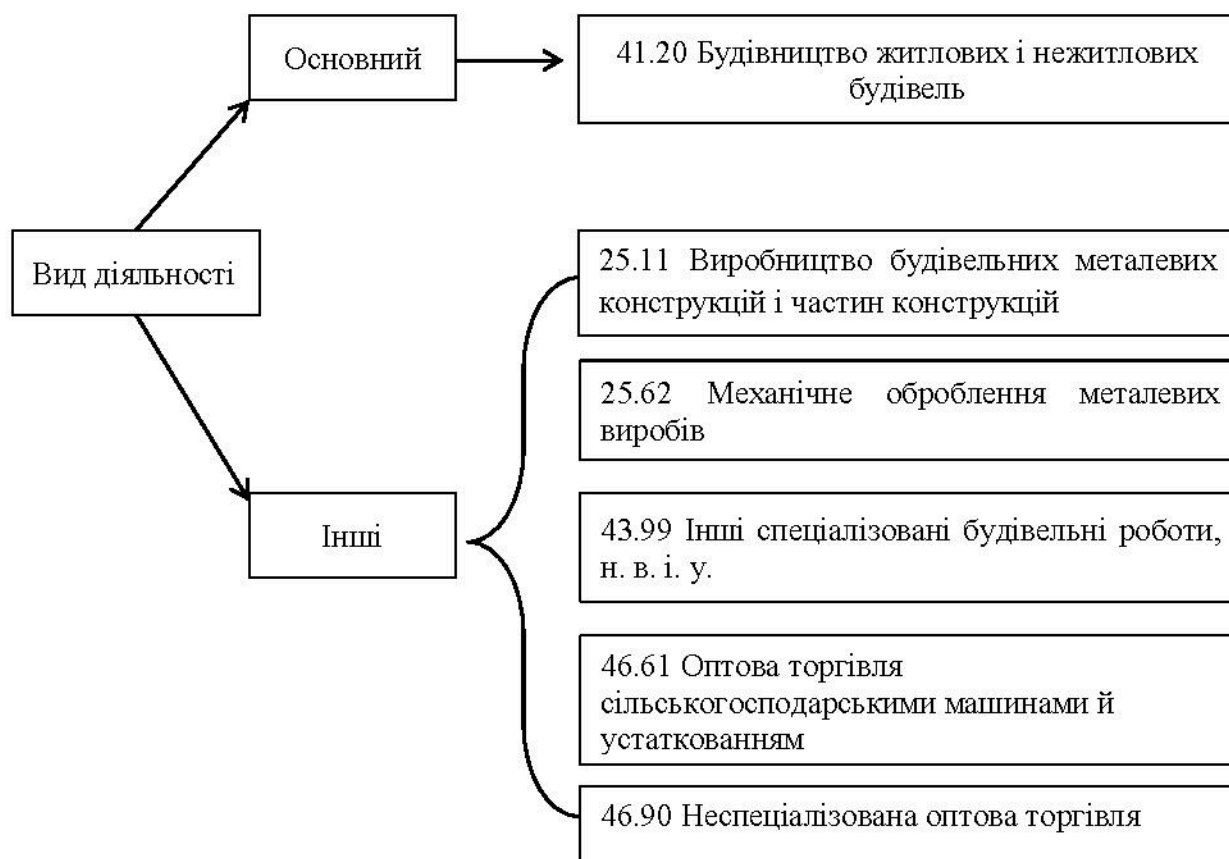

Рис. 1.1. Види діяльності ТОВ «Техномаш» згідно КВЕД

Джерело: сформовано самостійно

Трудовий колектив цього підприємства складають громадяни, які беруть участь у його діяльності на підставі трудового договору. ТОВ «Техномаш» гарантує мінімальний розмір заробітної плати найманим працівникам згідно діючого законодавства. Режим праці та відпочинку у працюючих на підприємстві громадян, їх соціальне та медичне страхування, соціальне забезпечення встановлюється з додержанням вимог відповідних норм законодавства.

Підприємство на вимогу замовника може випускати такі гірничо-шахтне обладнання:

- Магнітні дешламатори;
- Класифікатори;
- Вагонетки гірничорудні вантажні;
- Пасажирські вагонетки;

- Лебідки скреперні;
- Крани електровозного депо;
- Конвеєри шахтні стрічкові;
- Запасні частини.

На вимогу замовника підприємство проводить роботи по модифікації серійного обладнання для пристосування до конкретних умов експлуатації. Сьогодні підприємство ТОВ «Техномаш» виробляє мобільно і якісно не тільки гірничо-шахтне обладнання а й при наявності технічної документації, розглядає до виробництва іншого цікавить замовника обладнання або запасні частини. Гірничо-шахтне обладнання виробництва ТОВ «Техномаш» відповідає високим технологічним стандартам, підтверджено сертифікатами якості і користується попитом у споживачів. На підприємстві постійно проводиться робота по вдосконаленню конструкції і технології виготовлення.

Гірничо-шахтне підтримуюче устаткування, вироблене ТОВ «Техномаш», встановлено на багатьох провідних гірничо-збагачувальних і металургійних підприємствах. Серед їх клієнтів такі українські та російські підприємства, як:

- ВАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» (Україна);
- ВАТ «Північний ГЗК» (Україна);
- ВАТ «Центральний ГЗК» (Україна);
- ВАТ «Південний ГЗК» (Україна);
- ВАТ «Суха Балка» (Україна);
- ВАТ «Криворізький ЗРК» (Україна);
- ВАТ «Запорізький ЗРК» (Україна);
- ВАТ «Полтавський ГЗК» (Україна);
- ВАТ «ЧМК» (Росія);
- АТ «Казцинк» (Казахстан);

- ОА «Канімансур, Адрасманській ГЗК» (Таджикистан);
- ВАТ «Лебединський гірничо-збагачувальний комбінат» (Росія);
- ВАТ «Норільський нікель» (Росія);
- ВАТ «Стойленський гірничо-збагачувальний комбінат» (Росія)

1.2 Фінансовий аналіз діяльності ТОВ «Техномаш»

Фінансовий рік підприємства співпадає з календарним роком. Підприємство здійснює оперативний та бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, веде статистичну звітність, у відповідності з чинним законодавством України. Оперативний облік здійснюється безпосередньо на місці і забезпечує негайне спостереження та реєстрацію визначених виробничих та комерційних операцій та інших факторів господарської діяльності підприємства.

Бухгалтерський облік – це спосіб документального спостереження, відображення і контролю за господарською і фінансовою діяльністю підприємств. Облік ведеться у натуральному, вартісному та трудовому вимірниках. Вартісний облік ведеться у валюті, що діє на території України.

Ведення бухгалтерського обліку ТОВ «Техномаш» здійснюється за допомогою програми «MeDoc».

Дані для розрахунку фінансового аналізу взяті з Додатку А.

Важливими показниками фінансової складової будь-якого підприємства є його платоспроможність і ліквідність. Платоспроможним вважається підприємство, яке здатне своєчасно сплачувати свої платіжні зобов'язання наявними грошовими коштами. Оцінку ліквідності і платоспроможності підприємства виконують за допомогою системи фінансових коефіцієнтів, які дозволяють зіставити вартість поточних активів, що мають різний ступінь ліквідності, із сумою поточних зобов'язань. Аналіз ліквідності і платоспроможності ТОВ «ТЕХНОМАШ» за допомогою таких коефіцієнтів наведено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

№ п/п	Показники	2018 р.	2019 р.	Відхилення	
				Абс.	Відн.
1.	Величина власного капіталу, тис. грн.	526,2	594,8	68,6	13,04
2.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,03	0,002	-0,028	1400
3.	Коефіцієнт поточної ліквідності	0,5	0,56	0,06	12
4.	Коефіцієнт власної платоспроможності	0,38	0,001	-0,379	37900
5.	Чистий оборотний капітал	235,7	1,7	-234	13764
6.	Частка оборотних коштів у активах	0,75	0,76	0,01	1,34

Показники ліквідності і платоспроможності ТОВ «Техномаш»

Джерело: сформовано самостійно

Таблиця 1.2 свідчить, що на кінець 2019 р. величина власного капіталу у ТОВ «Техномаш» збільшилася на 68,6 тис. грн. Проте є і негативні явища. Оптимальна величина коефіцієнта абсолютної ліквідності має бути не нижчою 0,2, тоді як на підприємстві в останні роки його частка є дуже низькою, що може призвести до того, що у потрібний час підприємство не зможе негайно погасити свої зобов'язання. Так, у разі потреби підприємство на кінець 2019 р. зможе негайно погасити лише 1% поточних зобов'язань.

Велике значення чистого оборотного капіталу 2018 р. свідчить про неефективну фінансову політику, яка призвела до пониження рентабельності. Можливо за 2019 р. вони погасили довгострокові зобов'язання, що призвело до збільшення грошового потоку та зменшення спроможності оплати короткострокових зобов'язань. Але коефіцієнт поточної ліквідності показує, що підприємство майже здатне погасити і короткострокові зобов'язання. А значення власної платоспроможності сильно впало та нижче рекомендованого значення 1.

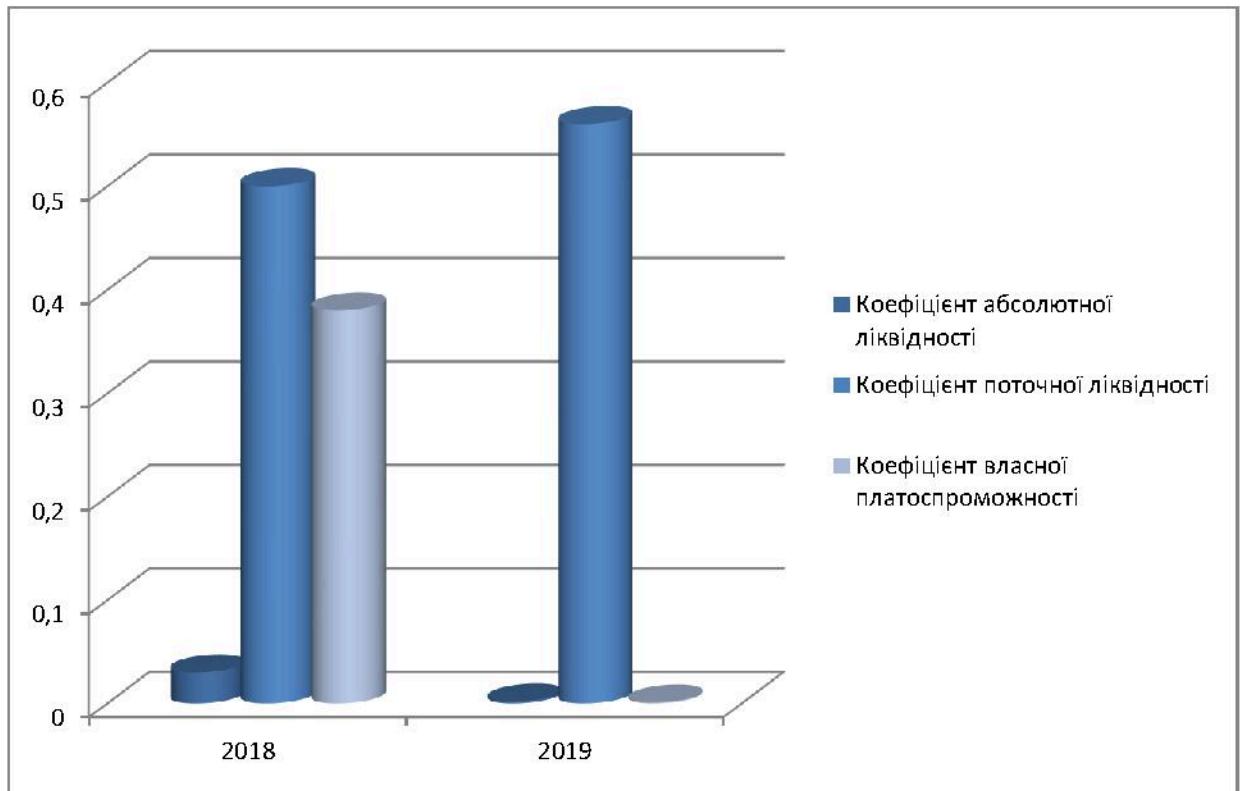

Рис. 1.2. Діаграма коефіцієнтів ліквідності

Джерело: сформовано самостійно

Подивимося як виглядає аналіз ліквідності балансу на рис. 1.2. На підставі проведених розрахунків ми можемо побачити, що на початок 2019 року підприємство мало дуже малі показники деяких коефіцієнтів, але на кінець року підприємство зазнала значних змін. Так коефіцієнт абсолютної ліквідності зменшився на 0,028 одиниць, це свідчить про те що ТОВ «Техномаш» почав активно використовувати ресурси для надання замовникам послуг. Дивлячись на коефіцієнт поточної ліквідності, можна зробити висновок що ТОВ «Техномаш» мав на початок року на кожні 0,5 гривень ліквідних активів, але протягом року цей показник піднімався і на кінець року він складає на кожну 0,56 гривень ліквідних активів. Це показує непогану динаміку підприємства. Також зазнала значних змін і коефіцієнт власної платоспроможності, який на початок і кінець 2019 року дуже маленький, але протягом року спав на 0,379 одиниць. Цей фактор можна вважати негативним, тим що підприємство не може самостійно погасити свої борги.

Тепер більш детально зробимо аналіз ліквідності балансу (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3

Аналіз ліквідності балансу

Актив	На початок року	На кінець року	Пасив	На початок року	На кінець року	Платіжний надлишок (+) або недолік (-)	
Найбільш ліквідні активи	23,1	2,7	Найбільш термінові зобов'язання	488,9	1405,3	-512	-1402,6
Активи, що швидко реалізуються	316,3	1038,2	Короткострокові пасиви	130,2	457,7	+186,1	+580,5
Активи, що повільно реалізуються	515,4	823,8	Довгострокові пасиви	0	0	+515,4	+823,8
Активи, що важко реалізуються	290,5	593,1	Постійні пасиви	526,2	594,8	-235,7	-1,7
Баланс	1145,3	2457,8	Баланс	1145,3	2457,8	0	0

Джерело: сформовано самостійно

У ТОВ «Техномаш» перша нерівність не виконується це свідчить про те, що найбільш ліквідних активів не вистачає для погашення термінових зобов'язань. Друга нерівність виконується це свідчить про те, що ліквідних активів вистачає для погашення короткотермінових зобов'язань. Третя нерівність виконується це свідчить про те, що найменш ліквідних активів вистачає для погашення довготермінових зобов'язань. Четверта нерівність свідчить про те, що у підприємства є власні оборотні кошти, тобто мінімальна умова фінансової стійкості дотримується.

На підставі проведених розрахунків ми можемо побачити, що активи, що швидко реалізуються на початок і на кінець року мають значну частку в активі балансу, як і активи що повільно реалізуються. Протягом року видно

збільшення цих активів, що свідчить про доцільне використання цих ресурсів на підприємстві. Діаграма ліквідності пасиву балансу показує, що найбільш значну частку має постійні пасиви, які на кінець року збільшилися. Спостерігається стрімкий зріст і короткострокових пасивів, що свідчить про те що підприємству необхідно кошти для надання послуг замовникам, але збільшення найбільш термінових зобов'язань є негативним явищем. Але якщо потрібно буде, то підприємство зможе погасити це зобов'язання як це зробило з довгостроковими .

Подивимося як виглядає аналіз ліквідності балансу на рис. 1.3. та рис. 1.4.

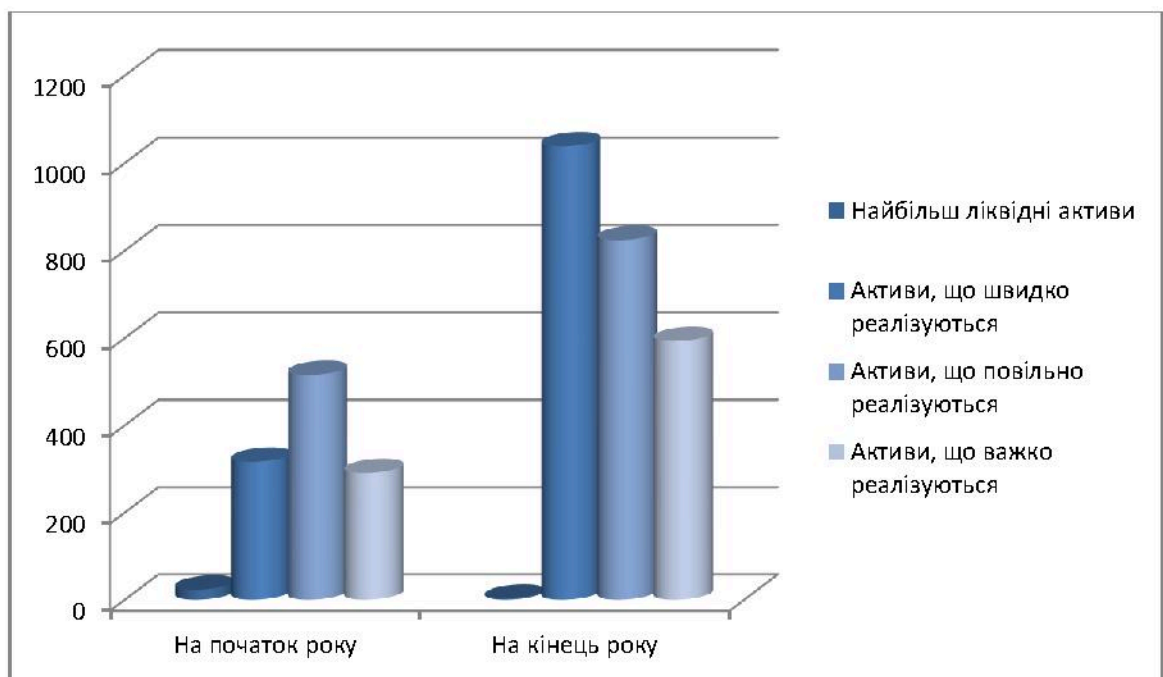

Рис. 1.3. Діаграма аналіз ліквідності активів балансу

Джерело: сформовано самостійно

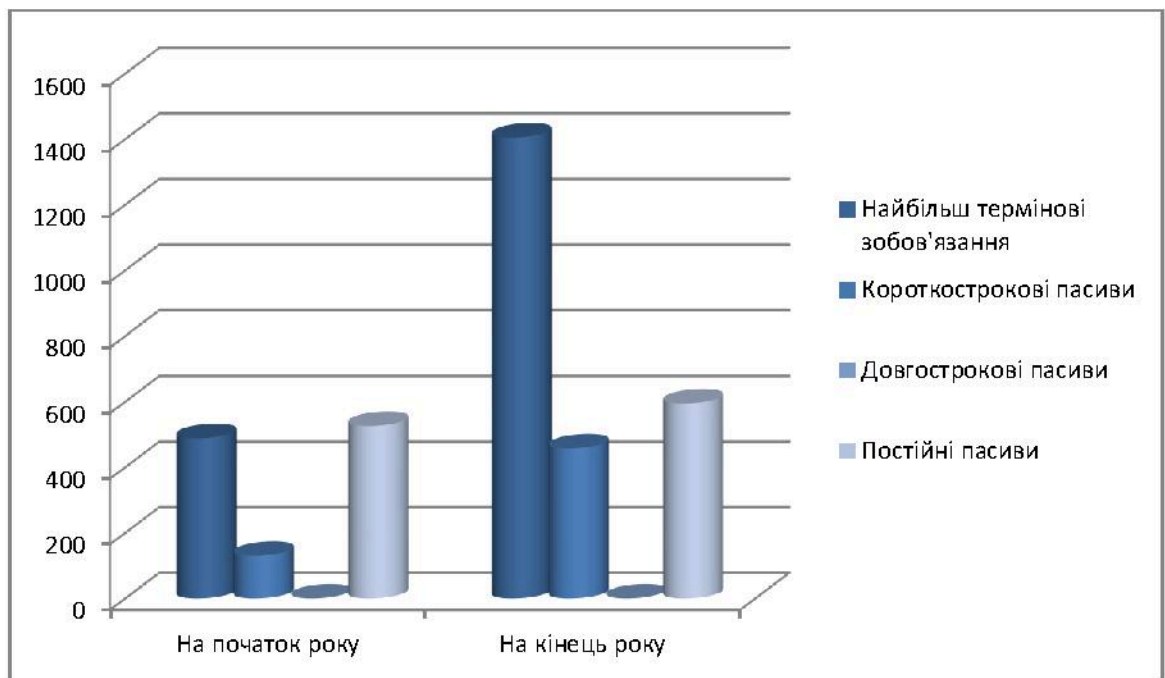

Рис. 1.4. Діаграма аналіз ліквідності пасивів балансу

Джерело: сформовано самостійно

Умовою й гарантією виживання й розвитку будь-якого підприємства, як бізнес-процесу, є його фінансова стабільність. Фінансово стійке підприємство вчасно розраховується за своїми обов'язками з державою, позабюджетними фондами, персоналом, контрагентами. Тому з метою оцінки фінансової стійкості підприємства проаналізуємо структуру фінансових ресурсів і ступенем залежності від зовнішніх інвесторів і кредиторів. Для цього використаємо коефіцієнти, подані в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Показники фінансової стійкості та стабільності підприємства

№ п/п	Показники	2018 р.	2019 р.	Відхилення	
				+/-	%
1.	Коефіцієнт незалежності (автономії)	0,46	0,24	-0,22	-47,8
2.	Коефіцієнт фінансового ризику	1,18	3,13	1,95	165,25
3.	Коефіцієнт фінансової стабільності	0,46	0,32	-0,14	-30,4
4.	Коефіцієнт фінансової залежності	2,18	3,13	0,95	43,58
5.	Коефіцієнт заборгованості	0,54	0,76	0,22	40,74

Джерело: сформовано самостійно

Показники фінансової незалежності підприємства знаходяться на високому рівні. Так, коефіцієнт незалежності 2019 р. менше ніж нормативно

встановлене значення 0,5, що є негативним фактором, оскільки цей показник характеризує незалежність підприємства від позичкових коштів. Оберненим до нього є коефіцієнт залежності та можна побачити що за 2019 р. він збільшився до 3,13, що перевищує норму – 2. Це все свідчить про високий рівень фінансових ризиків.

Коефіцієнт фінансової стабільності характеризує забезпеченість заборгованості підприємства власними коштами. Оскільки його значення для ТОВ «Техномаш» менше за одиницю, позикові кошти перевищують власні, до того ж, у 2019 р. цей коефіцієнт зменшився у порівнянні з минулим роком на 0,14, що засвідчує фінансову нестабільність підприємства. Коефіцієнт заборгованості показує що в підприємстві велика концентрація позикового капіталу так яка значення цього коефіцієнту вище норми.

Оскільки стабільність фінансового стану підприємства значною мірою обумовлюється його діловою активністю, необхідно провести її аналіз. Ділова активність підприємства залежить від його ділової репутації, частки на ринку збуту продукції, раціональності використання ресурсів і стабільності економічного розвитку.

Ділову активність підприємства у фінансовому аспекті визначають у показниках, що характеризують швидкість обороту його коштів. Аналіз ділової активності полягає в дослідженні рівнів і динаміки різноманітних коефіцієнтів оборотності, основні з яких наведені у таблиці 1.5.

Показники ділової активності дають змогу оцінити наскільки ефективно підприємство використовує свої кошти. У 2019 р. показник оборотності активів зріс з 0,65 до 1,67, що свідчить про зростання кількості чистої виручки від реалізації продукції на одиницю коштів, що інвестована в активи. Так само позитивне значення ефективності підприємству дає зростання коефіцієнту оборотності основних засобів. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості показує, скільки разів за рік обернулися кошти, вкладені в розрахунки. Як правило, чим вище цей показник, тим краще, тому що підприємство швидше одержує оплату по рахунках. Про це свідчить

збільшення коефіцієнту з 2,71 до 4,44 та зменшення строку погашення дебіторської заборгованості з 132,8 до 81,1.

Таблиця 1.5

Показники ділової активності підприємства

№ п/п	Показники	2018 р.	2019р.	Відхилення	
				+/-	%
1.	Коефіцієнт оборотності активів	0,65	1,67	1,02	156,92
2.	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,4	5,36	3,96	282,86
3.	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	2,71	4,44	1,73	63,83
4.	Фондовіддача	2,26	6,8	4,54	200,89
5.	Коефіцієнт оборотності готової продукції	1,42	4,49	3,07	216,2
6.	Коефіцієнт оборотності обігових коштів	0,91	2,21	1,3	142,86
7.	Строк погашення дебіторської заборгованості, днів	132,8	81,1	-51,7	-38,93
8.	Період обороту обігових коштів	395,6	162,9	-196,7	-58,82

Джерело: сформовано самостійно

Зростання на 200,89% показника фондовіддачі свідчить про ефективність використання основних засобів. Висока оборотність готової продукції вказує на ефективність збутової політики. Якщо підприємство здатне реалізувати продукцію протягом короткого періоду часу, то це свідчить про ефективну політику взаємодії із покупцями, що призводить до мінімізації витрат на складування виготовлених товарів. Також висока оборотність може бути ознакою значного попиту на продукцію підприємства. Зростання коефіцієнту оборотності власного капіталу вказує на ефективність використання капіталу власників та свідчить про його продуктивність. Збільшення значення коефіцієнту оборотності обігових коштів з 0,91 до 2,21 свідчить про інтенсивну роботу підприємства. Скорочення періоду обороту обігових коштів також підтверджує ефективність ділової активності ТОВ «Техномаш».

Щоб оцінити ефективність діяльності підприємства, необхідно проаналізувати такий аспект як рентабельність, що визначає прибутковим чи

збитковим є підприємство. Рентабельність – одна із самих популярних груп показників, що характеризують ефективність діяльності підприємства. Як показують дані, наведені в таблиці 1.6, коефіцієнти загальної рентабельності у 2018-2019 рр. постійно зростали завдяки значним темпами підвищення валового прибутку, які перевищували темпи зростання майна та виручки.

Таблиця 1.6

Показники рентабельності підприємства

№ п/п	Показники	2018 р.	2019 р.	Відхилення	
				+/-	%
1.	Коефіцієнт рентабельності активів	2,99	3,81	0,82	27,42
2.	Коефіцієнт рентабельності основних засобів	3,99	6,17	2,18	54,64
3.	Коефіцієнт рентабельності необоротних активів	10,4	15,53	5,13	49,33
4.	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	6,41	12,23	5,82	90,8

Джерело: сформовано самостійно

На рис. 1.5. ми можемо краще глянути динаміку рентабельності ТОВ «Техномаш».

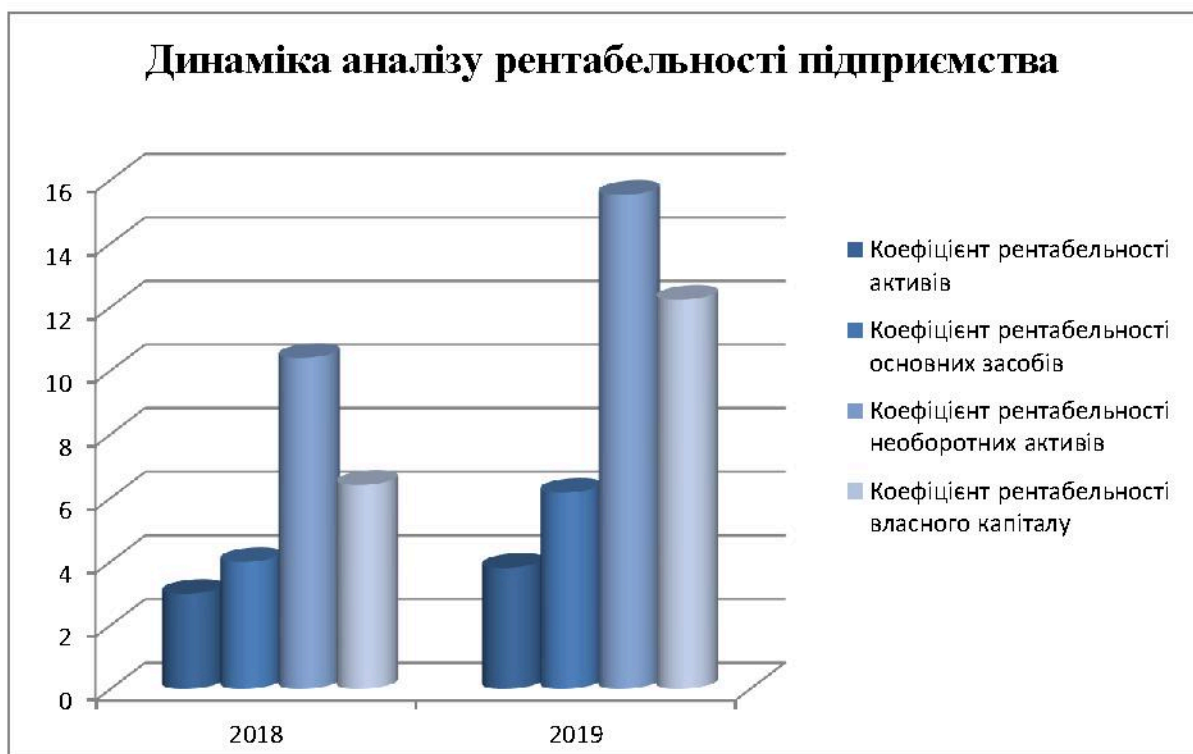

Рис. 1.5. Динаміка рентабельності підприємства

Джерело: сформовано самостійно

Протягом періоду дослідження рентабельність активів підвищилася. Якщо в 2018 р. ТОВ «Техномаш» отримав 2,99 копійок чистого прибутку на кожен вкладену гривню активів, то в 2019 р. - вже 3,81 копійок. Факторами такого підвищення є оптимізація структури оборотних активів, і підвищення суми чистого прибутку. Загалом, діяльність компанії була ефективною в 2018-2019 рр. Коефіцієнт рентабельності основних засобів є індикатором ефективності виробничого процесу на підприємстві. Можна побачити те, що значення збільшилось в 54,64% та це показує, що виробничий процес є ефективним. Зростання коефіцієнту необоротних активів також показує позитивний результат політики підприємства. Рентабельність власного капіталу компанії підвищується. Якщо в 2018 році кожна залучена гривня власних коштів дозволила отримати 6,41 копійки чистого прибутку, то в 2019 році - 12,23. Якщо порівнювати таке значення з прибутковістю доступних для власників фінансових інструментів, то інвестування в ТОВ «Техномаш» є більш ефективним. Основним фактором підвищення рентабельності є раціональне використання суми власного капіталу. Незважаючи на це, чистий прибуток компанії продовжує зростати. Загалом, ефективність використання власного капіталу є високою.

Висновки до розділу 1

Для вивчення цієї теми обрано суб'єкт малого підприємництва ТОВ «Техномаш». Основний вид діяльності є будівництво житлових та нежитлових будівель. Підприємство самостійно визначає перспективу розвитку, планує та здійснює свою діяльність, виходячи з попиту на послуги та товари також необхідності забезпечити господарський та соціальний розвиток підприємства, збільшення доходів.

Фінансовий аналіз показав, що рентабельність цього підприємства збільшується за рахунок ефективності виробничого процесу також раціонального використання суми власного капіталу. Але підприємство є

залежним від зовнішніх інвесторів та кредиторів та не завжди може погасити свої борги. Незважаючи на це ТОВ «Техномаш» має непогану динаміку роботи підприємства.

Щодо показників фінансової активності підприємства то вони покращились, так показники рентабельності збільшилися в результаті правильної фінансової політики. А показник незалежності малий і це свідчить про те що підприємству потрібні інвестори для погашення своїх поточних зобов'язань. Але це лише показники на кінець року, так як підприємство погашає свою кредиторську заборгованість під час реалізації робіт та послуг.

Висока оборотність може бути ознакою значного попиту на продукцію підприємства та ознакою того, що ефективна збутова політика. Якщо підприємство здатне реалізувати продукцію протягом короткого періоду часу, то це свідчить про ефективну політику взаємодії із покупцями, що призводить до мінімізації витрат на складування виготовлених товарів. Зростання коефіцієнту необоротних активів та оборотних також показує позитивний результат політики підприємства. Рентабельність власного капіталу компанії підвищується. Основним фактором росту рентабельності є раціональне використання суми власного капіталу. Незважаючи на це, чистий прибуток компанії продовжує підвищуватися. Загалом, ефективність використання власного капіталу є високою.

Проте підприємству потрібно звернути увагу на поліпшення фінансового стану, зниження своїх витрат та підвищення ефективності підприємства. Коефіцієнт фінансової стабільності характеризує забезпеченість заборгованості підприємства власними коштами. Значення цього показника в нашому випадку засвідчує фінансову нестабільність підприємства. Коефіцієнт заборгованості показує що в підприємстві велика концентрація позикового капіталу так як значення цього коефіцієнту вище норми.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК ДОХОДІВ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ТОВ «ТЕХНОМАШ»

2.1 Економічна сутність доходів, фінансових результатів як об'єктів обліку та аудиту, їх класифікація та нормативно-правова база

Розуміння сутності поняття «фінансовий результат» - одна з головних передумов формування напрямків обліку, аналізу, контролю та можливості своєчасного управлінського впливу для підвищення ефективності діяльності організацій. Трактуювання цього поняття завжди було неоднозначним, також і в історичному контексті.

Визначення фінансового результату, як підсумок діяльності суб'єкта господарювання, історично привело до різного трактування та вважається важливою науковою проблемою. Тому що має багато суперечностей та протиріч. Економічний зміст залежить від цілей дослідження у процесі господарської діяльності, від категорії користувачів та від системи облікових прийомів.

Порівняльний аналіз визначення економічної сутності поняття «фінансові результати» різними науковцями наведено у таблиці 2.1.

Фінансовий результат розглядають з декількох точок зору в наш час:

1. Зміна величини власного капіталу;
2. Результат зіставлення доходів та витрат;
3. Форма вираження фінансового результату, як прибуток та збиток;
4. Зміна величини чистих активів підприємства;
5. Результат статутної діяльності підприємства;
6. Додаткова вартість, творена у процесі виробництва та здійснення операцій фінансово-кредитного характеру;
7. Ціна капіталу та інших виробничих факторів [10, с. 325].

Якщо брати нормативно-правову базу України, то в законодавстві поняття «фінансові результати» не розглядається. Зокрема серед

законодавчих актів з бухгалтерського обліку обґрунтовано тільки сутність термінів «прибуток» та «збиток» (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»), а саме:

- прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати;
- збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.

Таблиця 2.1

«Фінансові результати» з точки зору різних науковців

Автор	Трактування
Бутинець Ф.Ф	Співставлення доходів та витрат підприємства відображених у звіті. Прибуток або збиток організації
Загородній А.Г., Вознюк Г.Л.	Різниця між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час. Приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному періоді
Лондар С.Л., Тимошенко О.В.	Приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період
Мочерний А.Д.	Грошова форма підсумків господарської діяльності організації або її підрозділів, виражена в прибутках або збитках
Опарій В.М.	Зіставлення регламентованих податковим законодавством доходів та витрат. Перевищення доходів над витратами становить прибуток, зворотне явище характеризує збиток
Пушкар М.С.	Прибуток або збиток, отриманий в результаті господарської діяльності
Скасюк Р.В.	Якісний та кількісний показник результативності господарської діяльності підприємства
Ткаченко Н.М.	Доходи діяльності підприємства за вирахуванням витрат діяльності
Худолій Л.М.	Зіставлення доходів та витрат, регламентованих податковим законодавством
Чебанова М.С, Василенко С.С.	Прибуток або збиток, одержаний від діяльності підприємства

Джерело: сформовано на основі [22]

У національній практиці ведення обліку фінансових результатів виділяють різні класифікаційні ознаки, які наведені в таблиці 2.2. Але при порівнянні нормативних актів щодо відображення в обліку та звітності фінансових результатів можна знати невідповідності критеріїв їх класифікації, які відображені у таблиці 2.3.

Отже, у формі № 2 «Звіт про фінансові результати» фінансові результати діяльності відображаються більш детально, ніж на рахунках бухгалтерського обліку.

Таблиця 2.2

Класифікація фінансових результатів

Класифікаційна ознака	Характеристика видів фінансових результатів
За значенням підсумкового результату діяльності підприємства	Позитивний фінансовий результат – прибуток, а негативний – збиток
Згідно з П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати»	Фінансові результати операційної діяльності, фінансової діяльності, інвестиційної діяльності, надзвичайних подій
За процесом формування	Валовий прибуток (збиток), прибуток до оподаткування, чистий прибуток (збиток)
За характером оподаткування прибутку	Оподаткована частина та неоподаткована частина прибутку
За періодом формування	Прибуток (збиток) попереднього періоду та прибуток (збиток) звітного періоду
У розрізі видів діяльності	Від звичайної діяльності та надзвичайних подій

Джерело: сформовано самостійно

Таблиця 2.3

**Порівняння класифікації фінансових результатів у нормативних
актів з обліку та звітності**

План рахунків Рахунок 79 «Фінансові результати»	План рахунків Рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»	Форма №2 «Звіт про фінансові результати»
791 «Результат операційної діяльності»	441 «Прибуток нерозподілений»	Валовий прибуток (збиток) (рядки 2090 та 2095)
792 «Результат фінансових операцій»	442 «Непокриті збитки»	Фінансові результати від операційної діяльності (прибуток, збиток) (рядки 2190 та 2195)
793 «Результат іншої діяльності»	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»	Фінансовий результат до оподаткування (прибуток, збиток) (рядки 2290 та 2295)
		Чистий фінансовий результат (прибуток, збиток) (рядки 2350 та 2355)

Джерело: сформовано самостійно

Згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капітали, зобов'язень та господарських операцій підприємств і організацій, у рахунку 79 «Фінансові результати» відображено облік та узагальнення інформації про фінансові результати від звичайної діяльності та надзвичайних подій. Списування витрат з податку на прибуток йде на рахунок 98 [4].

Як нам відомо, фінансовий результат визначається шляхом порівняння доходів та витрат. Якщо пропустити слово «фінансовий», то результат – це кінцевий наслідок послідовності дій, є етапом діяльності, коли визначено наявність переходу якості в кількість та навпаки [2]. Отже назва рахунку 79 «Фінансові результати» має на увазі визначення кінцевого наслідку дій певної діяльності: операційної, фінансової та іншої. Тобто, після списання на субрахунки рахунку 79 доходів та витрат вигідного виду діяльності необхідно з'ясувати різницю між ними та віднести на інший рахунок, а саме на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», а краще на субрахунки цього рахунку. Класифікація за видами діяльності дозволить краще контролювати вплив результатів окремого виду діяльності на загальний результат діяльності суб'єкта господарювання. Ця інформація допоможе внутрішнім користувачам для прийняття управлінських рішень покращити результати в певному напрямку діяльності підприємства.

Щодо категорії доходу, то вона вважається однією з найскладнішою в економічній науці. Вона була й залишається предметом багатьох дискусій серед представників різних економічних шкіл та напрямків. Це показує необхідність поглиблення й уточнення цього терміну.

В економічній літературі є декілька визначень суті доходу. У широкому значенні дохід – це гроші або матеріальні цінності, отриманні від виробничої, комерційної, посередницької чи іншої діяльності (виторг). Більш детально показано в таблиці 2.4.

Розглянемо бухгалтерський підхід до терміну «дохід підприємства». Його зміст визначено в Міжнародному стандарті фінансової звітності 18 «Дохід»: «Дохід - це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу»[5].

«Дохід» з точки зору різних науковців

Автор	Трактування
Волков О.	Приріст суми грошей над їх витратами на спожиті в процесі виробництва засоби, який отримує підприємство від реалізації новоствореної вартості
Сідун В.А., Пономаренко Ю.В.	виторг з реалізації продукції, послуг та виконання робіт без урахування податку на додану вартість та акцизного збору
Маринич І.А., Нікітіна – Львівська В.С.	сума доходу, отриманого фірмою від продажу певної кількості продукції. Кількість проданого товару залежить від попиту на нього
Блонська В.І., Сподарик – Львівська О.М.	надходження, одержані внаслідок його господарської діяльності за певний період часу у вигляді конкретних економічних вигод, отриманих внаслідок використання в господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів в умовах прийняттого рівня підприємницького ризику

Джерело: сформовано на основі [23]

Тепер розглянемо це поняття в Національному стандарті бухгалтерського обліку – П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати», в якому йдеться так: «Доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходжень активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання власного капіталу за рахунок внесків учасників (власників) за звітний період» [6].

Також цей термін відображений в П(С)БО 15 «Дохід». Відповідно до нього «Доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)» [7].

У податковому кодексі України доходом визначається будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України (включаючи виплату (нарахування) винагороди іноземними роботодавцями), її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні [8].

Таким чином трактування в П(С)БО має розбіжності з поняття доходу у податковому кодексі. Для узгодження Борисейко Ю.В. пропонує під поняттям валового доходу розуміти виручку від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), зменшену на суму непрямих податків, а також збільшення

економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників) в результаті здійснення господарської діяльності в розрізі операційної, фінансової та інвестиційної, а також від надзвичайної діяльності. Таким чином, визначення точніше характеризує поняття доходу і зменшує розбіжності між обліком за П(С)БО та податковим законодавством [9].

Отже, поняття «дохід підприємства» з економічної та бухгалтерської точки зору дає змогу виявити його основні характеристики:

- дохід підприємства являє собою один із видів фінансових результатів його господарської діяльності за певний період;
- цей фінансовий результат характеризує надходження економічних вигод;
- основними формами економічних вигод, що характеризують дохід підприємства, виступають виручка з реалізації іншого майна, а також надходження коштів з позареалізаційних операцій;
- економічні вигоди, що формують дохід підприємства, визначаються їх обсягом у грошовій формі [11].

У сучасних умовах ринкової економіки для підприємств різних галузей важливим є процес контролювання доходів. Важливу роль при цьому відіграє їх класифікація. Доходи підприємства можна класифікувати за різними ознаками залежно від мети, для досягнення якої потрібна інформація про них. З метою визнання та визначення суми доходу виокремлюють дохід від:

- реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг;
- реалізації товарів, продукції, інших активів, придбаних з метою перепродажу (крім інвестицій у цінні папери);
- використання активів підприємства іншими фізичними та юридичними особами, результатом яких є отримання процентів, дивідендів, роялті;
- звичайної діяльності (операційної, фінансової, інвестиційної) [7].

Узагальнена класифікація доходів підприємства показана в таблиці 2.5.

Зміст доходів найкраще розкривається при вивченні їх класифікаційних ознак, впорядкування яких покращує облік. Як правило, класифікація доходів будується за напрямками використання інформації про доходи. Розглянемо за основу класифікації доходів бухгалтерський та управлінський підходи. Тому що така класифікація з бухгалтерської точки зору дозволяє краще відобразити згідно з вимогами бухгалтерського обліку у звітності, а з управлінської точки зору – систематизувати інформацію для ухвалення та реалізації управлінських рішень щодо ефективності управління доходами.

Таблиця 2.5

Класифікація доходів підприємства

Напрямок використання	Ознака класифікації	Вид доходу
Бухгалтерський підхід		
Для обліку	За видами діяльності	Доходи операційної, фінансової, інвестиційної, надзвичайних подій
	За видами продукції	Виходячи з товарної групи
	За формою розрахунку	Загальний дохід, чистий дохід
	За напрямками використанням активів	Відсотки, дивіденди, роялті
	За віднесення до звітних періодів	Доходи минулих періодів, поточні доходи, доходи майбутніх періодів
	За валютою отримання доходу	Монетарні, немонетарні
Для оподаткування		Доходи, які враховуються для розрахунку оподаткованого прибутку та які не враховуються

Продовження таблиці 2.5

Управлінський підхід		
Для прогнозування і планування	За можливістю планування	Планові, позапланові
	За ступенем узагальнення	Доходи підприємств, центрів відповідальності
	За впливом інфляційних процесів	З високим, середнім та низьким ризиком знецінення вартості
	За можливістю передбачення	Звичайні, надзвичайні
Для прийняття	За впливом управлінських рішень	Релевантні, нерелевантні

	За регулярністю отримання	Систематичні, разові
	За можливістю вибору	Альтернативні, імперативні
	За ступенем регулювання	Контрольовані, неконтрольовані
	За ступенем ризику отримання	Із суттєвим ризиком, з низьким ризиком
Для контролю	За центрами відповідальності	За центрами прибутку, за центрами доходу

Джерело: сформовано самостійно

2.2. Організація бухгалтерського обліку фінансових результатів на підприємстві ТОВ «Техномаш»

Організація обліку на малому підприємстві, як і на будь-якому іншому, вимагає налагодження чіткої системи бухгалтерського обліку, контролю і звітності. Облік на малих підприємствах повинен бути максимально скорочений і спрощений, оскільки тут немає великої чисельного штату працівників, які б займалися виключно веденням обліку.

ТОВ «Техномаш» як суб'єкт малого підприємництва для синтетичного та аналітичного обліку використовує спрощену форму обліку та зазначило це в Наказі про облікову політику. Невеликі обсяги господарської діяльності підприємства зумовили їх вибір на користь спрощеної форми бухгалтерського обліку, тому що в місяць вона здійснює не більше 300 господарських операцій. Всіма етапами обліку, які зазначено в рис. 2.1., займається головний бухгалтер.

Усі документи потрапляють до бухгалтерії для відображення господарських операцій у первинних документах. Господарські операції підтверджуються письмово та є підставою для відображення в обліку.

На підприємстві ведеться автоматизована система обліку, тому всі документи фіксується автоматично за допомогою програми MeDoc. Найбільш позитивним моментом є те, що програма MeDoc може бути повністю налаштована під підприємство. Програма призначена для автоматизації податкового та бухгалтерського обліку з підготовкою в

контролюючі органи. За допомогою програми ведеться бухгалтерський облік на підприємстві з отриманням звітності: оборотної сальдової відомості по рахункам, балансу та звіту про фінансові результати.

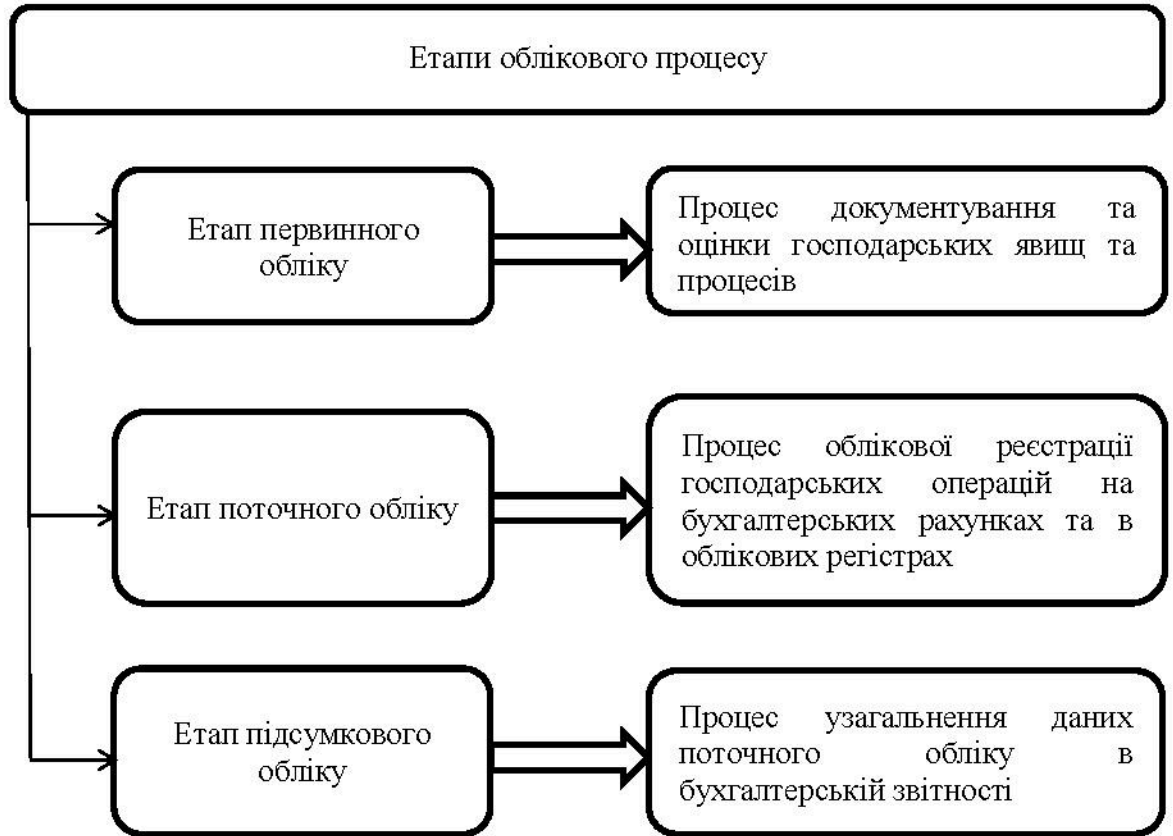

Рис. 2.1. Етапи облікового процесу

Джерело: сформовано на основі [12]

Автоматизована форма бухгалтерського обліку характеризується повною автоматизацією обробки і систематизацією облікової інформації, при якій дані отримують відображення в обліку після вводу їх в інформаційну базу даних. Порядок ведення облікових записів завдяки комп'ютерній формі обліку наведено на рис. 2.2.

Перед роботою з програмою первинні документи обов'язково перевіряє бухгалтерія на наявність всіх обов'язкових реквізитів, підписів відповідальних осіб за здійснення господарської операції, математична перевірка показників [16].

Далі бухгалтер проводить аналіз системи бухгалтерських рахунків для відображення на них господарських операцій і робить відповідні записи у

відповідних відомостях для узагальнення інформації з первинних документів, що були прийняті до обліку.

Завершальним етапом є складання бухгалтерського балансу, однією із форм фінансової звітності, який складається на дату балансу за показниками визначеними в бухгалтерському обліку.

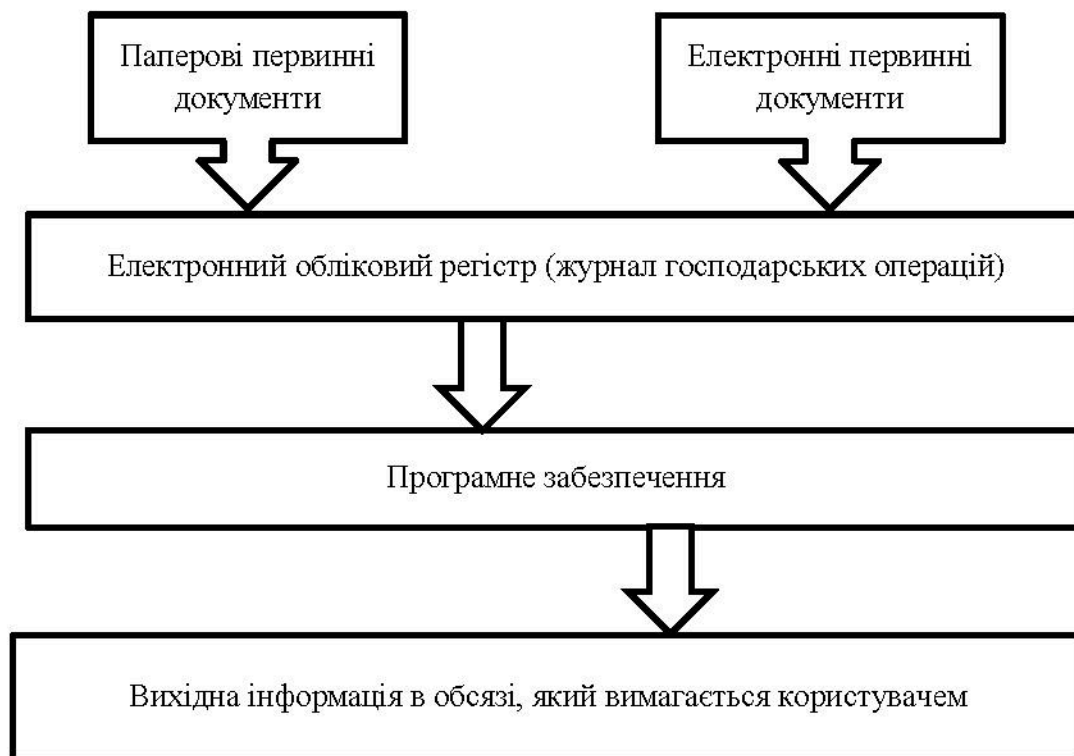

Рис. 2.2. Схема комп'ютерної форми бухгалтерського обліку

Джерело: сформовано самостійно

В таблиці 2.6 указані елементи організації бухгалтерського обліку на ТОВ «Техномаш»

Таблиця 2.6

Елементи організації бухгалтерського обліку на ТОВ «Техномаш»

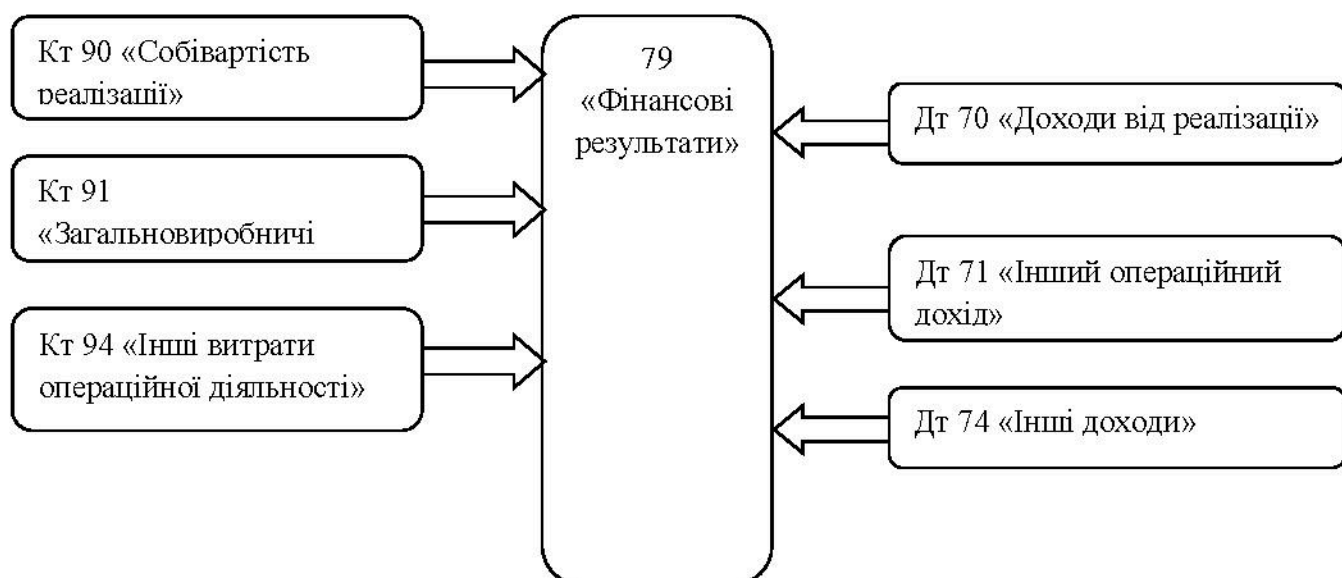
Класифікація ознак	Система бухгалтерського обліку на підприємстві ТОВ «Техномаш»
Система бухгалтерського обліку	Загальна система
Форма бухгалтерського обліку	Проста
Система оподаткування	Загальна система оподаткування прибутку (з податком на прибуток 18%)
Форма оподаткування ПДВ	Платник податку ПДВ за ставкою 20%

Облікові реєстри	Журнал обліку господарських операцій та відомості з обліку розрахунків з оплати праці, з дебіторами та кредиторами та ін.
Система ведення обліку	Автоматизована система
Застосування плану рахунків	Спрощений план рахунків
Форма звітності	Спрощений фінансовий звіт суб'єктів малого підприємництва (ф. 1-мс, ф. 2-мс)
Організація обліку витрат	Використання рахунків 9 класу
Структура бухгалтерського відділу	Головний бухгалтер, його помічник

Джерело: сформовано самостійно

Від операційної діяльності підприємство отримує певний фінансовий результат. Ведуть облік фінансових результатів від операційної діяльності на субрахунку 791 «Результат операційної діяльності», на якому визначають прибуток (збиток) від діяльності підприємства. На рис. 2.3. наведена схема закриття рахунків доходів та витрат на фінансові результати суб'єктів малого підприємництва.

На дебеті субрахунку відображають в порядку закриття рахунків обліку собівартості реалізованої готової продукції, товарів, робіт та послуг, адміністративні витрати, витрати на збут, інші витрати, а на кредиті - в порядку закриття рахунків суму доходів від реалізації готової продукції, товарів, робіт та послуг та від іншої операційної діяльності.

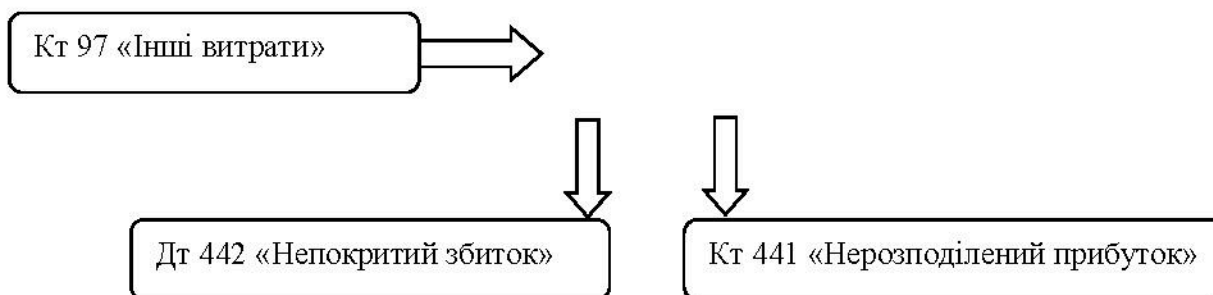

Рис. 2.3. Схема відображення формування фінансових результатів

Джерело: сформовано на основі [19]

Бухгалтерські проводки за субрахунку 791 зазначені в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Бухгалтерські проводки субрахунку 791 «Результат операційної діяльності»

№ п/п	Зміст операції	Дт	Кт
1	Закриття рахунку від реалізації: - готової продукції - робіт, послуг	701	791
		703	791
2	Відображення вирахування з доходу	791	704
3	Списання на фінансові результати: - виробничої собівартості реалізованої готової продукції - виробничої собівартості виконаних робіт та наданих послуг - адміністративних витрат - інших витрат від операційної діяльності	791	901
		791	903
		791	92
		791	94

Джерело: сформовано на основі [20]

Проводки по визначенню фінансових результатів у ТОВ «Техномаш» наведені в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Порядок визначення фінансових результатів на ТОВ «Техномаш»

№ п/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік			
		За Планом рахунків		На підприємстві	
		Дт	Кт	Дт	Кт
1	Списання витрат на оплату праці, яка відноситься до витрат на виробництво	79	91	79	91
2	Списання собівартості виконаних робіт та наданих послуг	79	90	79	903

3	Відображення чистого доходу на рахунках фінансових результатів	70	79	703	79
4	Утворення фінансового результату (Прибутку)	79	441	79	441
5	Утворення фінансового результату (Збитку)	442	79	442	79

Джерело: сформовано самостійно

Визначення фінансових результатів діяльності здійснюється на рахунку 79 «Фінансові результати».

Сальдо рахунка 79 під час його закриття списують на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки» та відображають такими проводками:

- отримання прибутку: Дт 79, Кт 441;
- отримання збитку: Дт 442, Кт 79.

Підприємство для узагальнення інформації про витрати застосовує лише рахунки класу 9 «Витрати діяльності», субрахунки рахунка 79 дебетують у кореспонденції з кредитом рахунків 23 «Виробництво», 26 «Готова продукція» та інших рахунків класу 2 «Запаси», а також із кредитом рахунків класу 1 «Необоротні активи» та класу 3 «Кошти, розрахунки та інші активи».

П(С)БО 25 встановлює зміст та форму Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва в складі Балансу (форма 1-мс) та Звіту про фінансові результати (форма 2-мс) та порядок заповнення його статей. Показники цих звітів наводяться у тисячах гривень з одним десятковим знаком.

Загальна картина свідчить про те що організація бухгалтерського обліку на підприємстві відповідає вимогам до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та П(С)БО, основні засади якого відображені в Наказі про облікову політику.

2.3 Організація бухгалтерського обліку доходів на підприємстві ТОВ «Техномаш»

Доходи, витрати та фінансові результати малого підприємства поділяють за видами діяльності, внаслідок яких вони виникають, а також на прибутки (збитки) від звичайної та надзвичайної діяльності.

Доходи і витрати відображають в бухгалтерському обліку та включають до Звіту про фінансові результати згідно з принципом нарахування і відповідності доходів і витрат.

Загальні правила формування оцінки і визнання в бухгалтерському обліку інформації про доходи та фінансові результати діяльності, а також порядок і розкриття у фінансовій звітності визначаються положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» та положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», які застосовується малими підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім бюджетних та банківських установ).

П(С)БО 15 «Дохід» регулює порядок обліку доходів, що виник у результаті таких операцій:

- реалізації товарів, продукції, інших активів, придбаних з метою перепродажу - надання послуг;
- використання активів підприємства іншими фізичними та юридичними особами, результатом яких є отримання процентів, дивідендів, роялті.

Надання послуг передбачає виконання підприємством завдання, вказаного контрактом, протягом узгодженого часу. Послуги можуть надаватись протягом одного або кількох періодів.

Доходи включаються до складу об'єктів облікового процесу на підставі принципу нарахування та відповідності.

Принцип нарахування передбачає відображення в обліку доходів і витрат на момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати коштів.

Принцип відповідності передбачає визначення фінансового результату шляхом порівняння доходів звітного періоду з витратами цього періоду, понесеними для отримання доходів.

У бухгалтерському обліку та фінансовій звітності доходи і витрати відображаються в момент виникнення незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів. Отже, бухгалтерський облік ведуть, а звітність складають на основі облікового принципу нарахування: доходи відображають у бухгалтерському обліку і відповідно у фінансовій звітності за відвантаженням продукції (товарів), виконанням робіт, наданням послуг незалежно від термінів одержання грошових коштів або їхніх еквівалентів від покупців (замовників).

Одержані передоплати (аванси) не визнаються доходами, а видані витратами, оскільки не призводять до зміни власного капіталу підприємства.

Таким чином, фінансова звітність, складена згідно з принципом нарахування, інформує користувачів не лише про операції, що відбулися та супроводжувалися виплатою чи одержанням грошових коштів, а й про зобов'язання виплатити грошові кошти в майбутньому та про ресурси у грошовому вираженні, які будуть одержані в майбутньому.

Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та інших активів визнається у разі наявності всіх наведених умов П(С)БО 15:

- покупцеві передані суттєві ризики і вигоди, пов'язані з правом власності на товар (продукцію, актив);
- підприємство не здійснює подальше управління та контроль за реалізованими товарами (активами);
- сума доходу (виручки) може бути достовірно визначена;
- є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигід підприємства;
- витрати, пов'язані із цією операцією, можуть бути достовірно визначені, навіть якщо підприємство отримало грошові кошти або відбулося збільшення інших активів, але не виконана хоча б одна з наведених вище умов, то в бухгалтерському обліку дохід не визнається.

На підприємстві ТОВ «Техномаш» для обліку доходів діяльності підприємства використовуються рахунки сьомого класу.

Рахунок 70 «Дохід від реалізації» призначено для узагальнення інформації про доходи від реалізації, товарів, робіт, послуг а також про суми знижок, наданих покупцем, та інші вирахування з доходу.

Відображення в обліку доходів від реалізації відбувається на підставі первинних документів: рахунків-фактур, договорів купівлі-продажу, товарно-транспортних накладних, розрахунків (довідок) бухгалтерії.

По кредиту цього рахунку відображається збільшення (отримання) доходів від реалізації продукції, товарів, послуг без вирахування наданих знижок. А по дебету цього рахунку відображається сума непрямих податків (акцизного збору, ПДВ) та суми, що списуються у порядку закриття на рахунок 79 «Фінансові результати».

Бухгалтерський облік доходів від реалізації товарів ведеться щодо кожного об'єкта за відповідними групами, для яких відкривається окремий субрахунок, що передбачений Планом рахунків бухгалтерського обліку.

Рахунок 70 «Доходи від реалізації» має такі субрахунки:

- 701 «Дохід від реалізації готової продукції»;
- 702 «Дохід від реалізації товарів»;
- 703 «Дохід від реалізації робіт та послуг»;
- 704 «Вирахування з доходу».

На рахунку 70 «Доходи від реалізації» підприємства узагальнюють інформацію про доходи. Розглянемо кореспонденцію рахунку в таблиці 2.9.

Підприємство може самостійно розробити додаткові аналітичні рахунки, виходячи зі специфіки діяльності, завдань управління та контролю, але ТОВ «Техномаш» в цьому не потребує необхідності.

Не визнаються доходами суми, що отримані від інших осіб і не зумовлюють збільшення власного капіталу. Такі суми включаються не лише до суми чистого доходу підприємства, а й до загальної суми валового доходу і відображаються у бухгалтерському обліку на кредиті рахунків класу 7 «Доходи і результати діяльності», і вилучаються з неї записом по дебету

рахунків цього класу. Таким чином на фінансові результати списуються лише суми чистого доходу від здійснення відповідних операцій і подій.

Таблиця 2.9

Кореспонденція рахунку 70 «Доходи від реалізації»

Рахунок 70 «Доходи від реалізації» кореспондує	
За дебетом з кредитом рахунків:	За кредитом з дебетом рахунків:
36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»	14 «Довгострокові фінансові інвестиції»
49 «Страхові резерви»	16 «Довгострокова дебіторська заборгованість»
64 «Розрахунки за податками й платежами»	30 «Каса»
68 «Розрахунки за іншими операціями»	31 «Рахунки в банках»
76 «Страхові платежі»	34 «Короткострокові векселя одержані»
79 «Фінансові результати»	36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»
97 «Інші витрати»	37 «Розрахунки з різними дебіторами»
	49 «Страхові резерви»
	63 «Розрахунки з постачальниками»
	66 «Розрахунки з оплати праці»
	68 «Розрахунки за іншими операціями»
	69 «Доходи майбутніх періодів»
	76 «Страхові платежі»
	79 «Фінансові результати»
	97 «Інші витрати»

Джерело: сформовано на основі[21]

Для узагальнення інформації про доходи від операційної, фінансової, інвестиційної діяльності підприємства та від надзвичайних подій призначено рахунки класу 7 «Доходи та результати діяльності».

Рахунки цього класу використовуються для обліку господарських процесів. Господарські процеси – сукупність господарських операцій схожих за економічним змістом. Основними видами господарських процесів вважають: придбання виробничих торгових запасів, виготовлення товарів (надання послуг, виконання робіт), реалізація готової продукції та продаж товарів. Рахунки цього класу є тимчасовими. Вони розпочинають звітний період з нульового сальдо, використовуються для накопичення інформації про доходи за звітний період, на кінці сальдо цих рахунків переносять на рахунок 79 «Фінансові результати». Ця інформація допомагає скласти

проміжну звітність. В таблиці 2.10 наведені господарські операції та кореспонденція рахунків по рахунку 70 «Доходи від реалізації» ТОВ «Техномаш».

Таблиця 2.10

Типові господарські операції та кореспонденція рахунків по рахунку 70 «Доходи від реалізації» ТОВ «Техномаш»

№ п/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік			
		За Планом рахунків		На підприємстві	
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
1	Відображення доходу від реалізації робіт та послуг	36	70	301	703
2	Списання собівартості реалізованих робіт та послуг	90	23	903	23
3	Відображено суми, які не є доходом	70	36	70	36
4	Відображено непрямі податки у складі доходу	70	64	70	643
5	Віднесено на фінансові результати дохід від реалізації робіт та послуг	70	79	703	79

Джерело: сформовано самостійно

Рахунок 70 «Доходи від реалізації» - тимчасовий, має ознаки пасивного рахунку, призначений для обліку господарських процесів.

По кредиту рахунку 70 «Доходи від реалізації» на підставі довідок та розрахунків бухгалтерії відображається збільшення (одержання) доходу, по дебету - належна сума непрямих і податків (акцизного збору, ПДВ та інших, передбачених законодавством); суми, які одержуються підприємством на користь комітента, принципала; та списання у порядку закриття на рахунок 79 «Фінансові результати». Бухгалтерський облік доходів від реалізації ведеться щодо кожного об'єкта за відповідними групами, для яких відкривається окремий рахунок.

Розрахункові документи вважаються наданими покупцеві за умови, що це відбулося способом, передбаченим договором, якщо розрахунки здійснюються без участі установи банків, або після подання їх до установи банку, якщо розрахунки - через установи банків.

Рахунки 70 «Доходи від реалізації» та 71 «Інший операційний дохід» призначені для відображення доходів від операційної діяльності, а рахунки 72 «Дохід від участі в капіталі», 73 «Інші фінансові доходи» - доходів від фінансової діяльності. Рахунок 74 «Інші доходи» передбачає облік доходів, пов'язаних з інвестиційною діяльністю та доходів, що виникають в процесі звичайної діяльності, але не мають відношення до операційної та фінансової діяльності [21].

2.4 Вдосконалення організації обліку доходів та фінансових результатів

Процес формування облікової політики підприємства вважається трудомістким та передбачає проведення ряду послідовних процедур, з використанням характерних методів ведення бухгалтерського обліку. Облікова політика підприємства розробляється на основі відповідних нормативно-правових актів, зокрема:

- Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»,
- Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку,
- Методичних рекомендацій щодо облікової політики,
- інших нормативних документів.

На практиці ж, головною проблемою виступає невідповідність прописаного документу з облікової політики затвердженим «Методичними рекомендаціями щодо облікової політики підприємства» у частині, що стосуються окремих елементів даної політики. Саме для того, щоб усунути описані вище проблеми підприємству необхідно здійснювати її вдосконалення, виходячи з наступних складових: аналіз та контроль (рис. 2.4.).

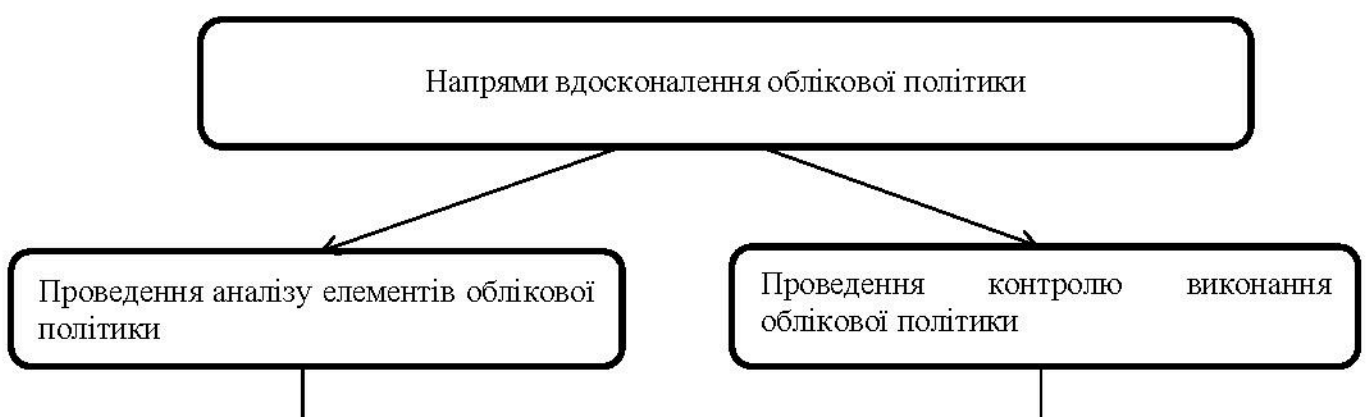

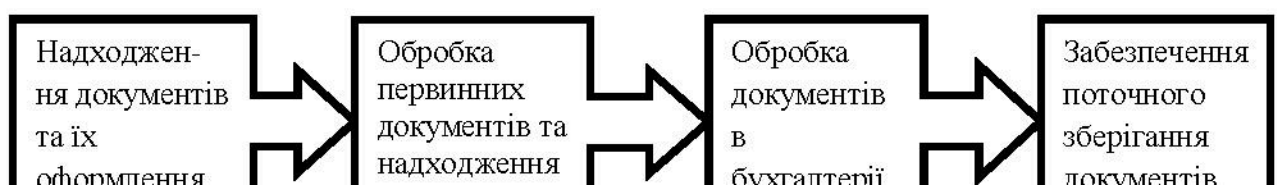
Рис. 2.4. Напрями удосконалення облікової політики на підприємстві
Джерело: сформовано самостійно

Проведення аналізу елементів облікової політики та контролю за її виконанням дозволить своєчасно виявити недоліки та врахувати особливості обліку підприємства, враховуючи специфіку діяльності. Розробка концепції щодо формування облікової політики підприємства повинна забезпечити єдність мети, принципів, завдання та етапів формування даної політики в питанні організації та ведення бухгалтерського обліку.

Щодо організації обліку бухгалтерського обліку на підприємстві ТОВ «Техномаш» було виявлено:

1. Відсутність графіку документообігу.

Документообіг – це рух службових документів на підприємстві з моменту їх створення або одержання до завершення виконання або відправлення [17]. Тобто це приймання документів, попередній розгляд, реєстрація, передача та виконання, відправлення вихідних документів. Загальний графік вказаний на рис. 2.5.

Передача документів на зберігання до архіву

Рис. 2.5. Схема документообігу на ТОВ «Техномаш»

Джерело: сформовано самостійно

Графік документообігу – це рух документів з моменту їх створення до передачі на зберігання [17]. У графіку документообігу обов’язково вказується відповідальна особа, яка виписує документи, та особа, що оформлює його. Також зазначаються відповідальна особа, яка здійснює перевірку документа. До графіка можна додати строки здачі документів, осіб відповідальних за здачу до архіву.

Для раціонального використання робочого часу бухгалтера, скорочення часу отримання накладних та актів виконаних робіт, можна запропонувати ввести електронний документообіг на підприємстві. Такий підхід дозволить зекономити кошти та час, позбавивши потребу роздруковувати та надсилати поштою паперові копії бухгалтерських документів своїм контрагентам [29].

Основні переваги використання цього методу можна назвати:

- економія коштів;
- заповнення звітів даними з облікової системи однією кнопкою;
- підвищення ефективності бізнес-процесів - скорочення часу на обмін документами;
- надійність документа - документ шифрується та підписується ЕЦП;
- відправка звітів у контролюючі органи, реєстрація ПН/РК в ЄРПН.

Такий сервіс в Україні надають компанії такі як СОТА «Звітність та документообіг», сервіси «Вчасно» та «Smart».

Дослідивши деякі аспекти, пропонуємо додати до Наказу про облікову політику такі положення:

1. Так як бухгалтерський облік на підприємстві ведеться за допомогою MeDoc з доцільним внести цей пункт в наказ про облікову політику.
2. Затвердити правила та графік документообігу.
3. У разі проведення операції у звітному періоді та відсутності на дату складання фінансової звітності первинних документів, які її підтверджують, відображати операцію за розрахунковою сумою на основі бухгалтерської довідки. При цьому для визначення суми за запізнілими первинними документами.

Для підприємств, які відповідно до законодавства використовую найману працю, встановити витрати на охорону праці у розмірі 0,5% від фонду оплати праці за попередній рік.

Висновки до розділу 2

Аналіз передумов формування та визначення фінансових результатів дає змогу зробити висновок про те, що цей термін має неоднозначне поняття. Визначено з економічної точки зору, що фінансовий результат на сьогоднішній день розглядають як підсумок діяльності суб'єкта господарювання, зіставлення сукупних доходів та сукупних витрат через прибуток та збиток, якісний та кількісний показник результативності господарської діяльності підприємства. А якщо глянути зі сторони законодавства, фінансові результати – зіставлення доходів звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів та тісно пов'язано з поняттями прибутку та збитку. Одним із основоположних понять фінансових результатів як економічної та бухгалтерської категорії є поняття доходів, яке також є неоднозначним. У широкому значенні дохід – це гроші або матеріальні цінності, отриманні від виробничої, комерційної, посередницької чи іншої діяльності (виторг). У законодавстві йдеться про те, що доходом називається збільшення активів або зменшення зобов'язень, що

приводять до збільшення власного капіталу, за винятком за рахунок внесків учасників (власників). Важливим є процес контролювання доходів, в якому допоможе їх класифікація залежно від мети, для досягнення якої потрібна інформація про них.

Досліджено питання обліку фінансових результатів та доходів на ТОВ "ТЕХНОМАШ" та виявлено, що підприємство використовує загальну та просту форму обліку та спрощену форму звітності. Основними завданнями організації обліку доходів та фінансових результатів діяльності підприємства є забезпечення визначення умов визнання та правдивої оцінки доходів та фінансових результатів, своєчасне та повне відображення в реєстрах обліку доходів та фінансових витрат, правильне визначення фінансових результатів від видів діяльності. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві відповідає загальним вимогам П(С)БО та Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». про це свідчать записи, які відображені в Наказі про облікову політику, але потребують коригуванню з боку керівництва.

Можемо зробити висновки, що організована система бухгалтерського обліку, дасть змогу збільшити ефективність та оперативність облікового процесу. Графік документообігу повинен покращити роботу на підприємстві та посприяти поліпшенню облікової роботи.

Отже, важливим моментом в наш час є необхідність врахування вимог користувачів бухгалтерської інформації, стосовно достовірного представлення облікової інформації у фінансовій звітності підприємства, оскільки це є фундаментальною основою для створення цілісної системи облікових стандартів, а також облікових теорій як бази для формування Наказу, оскільки вони поєднують особливості фактів господарської діяльності та потреб різних користувачів. Саме тому Наказ про облікову політику слід розглядати як набір взаємопов'язаних концепцій, які необхідно враховувати при формуванні фінансової звітності для отримання неупередженої та достовірної інформації.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ДОХОДІВ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Організаційні аспекти проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства

Аудит як форма незалежного контролю відіграє помітну роль у сфері національної економіки, набуває вагомий статус в суспільно-політичному житті країни. Здійснення аудиту відбувається на підставі нормативно-правової бази, основа якої є Закон України «Про аудиторську діяльність».

Дослідження операцій з обліку фінансових результатів діяльності підприємства є одним із важливих напрямів аудиту та найбільш трудомістким, оскільки потребує багато зусиль та глибоких знань аудитора.

При проведенні будь-якої аудиторської перевірки необхідно чітко виділити основні складові організаційного процесу перевірки: сутність перевірки, її мету, завдання, об'єкти та джерела інформації.

Мета аудиту фінансових результатів та доходів діяльності підприємства:

1. Встановлення відповідно облікової інформації щодо накопичення витрат та собівартості реалізованої продукції нормативним документам, правильності ведення обліку витрат та його відповідності прийнятій обліковій політиці, правомірності класифікації витрат та відображення їх у регістрах обліку та фінансовій звітності;
2. Встановлення об'єктивно істини щодо достовірності, об'єктивності, правдивості та законності відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності доходів та фінансових результатів й донесення цієї істини до користувачів інформації через аудиторський висновок [25].

Для досягнення мети необхідно визначити завдання аудиту, які виділяють у відповідності до встановлених критеріїв оцінки фінансової звітності. Основними завданнями аудиту малого підприємства є збирання та обробка достовірної інформації про фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання та формування на цій основі аудиторських висновків. Зміст цілей аудиту полягає у збиранні потрібної кількості актуальних свідчень, а потім вирішення, які фактичні дані необхідні в певних обставинах, при яких проводиться аудит. Цілі залишаються тими ж при різних перевірках, але фактичні дані будуть відрізнятися залежно від обставин. Головні цілі аудиту стосуються кожного балансового рахунка. Конкретні цілі аудиту по кожному балансовому рахунку формулюють таким чином, щоб вони максимально відповідали особливостям певної задачі. Після

того, як стають відомі головні цілі аудиту, їх можна використовувати при розробці детальних цілей. [14].

Об'єктами аудиту є конкретні форми прояви предмету аудиту, якими можуть бути всі господарські факти та операції, що формують господарські процеси, які є складовими господарської діяльності суб'єкта, який перевіряється.

Велика частка активів балансу повинна не тільки існувати, але також належати власникам, щоб їх можна було включити у фінансову звітність. Так само і зобов'язання повинні до чогось відноситися. З цією метою аудитор перевіряє твердження керівництва про права і зобов'язання. Також необхідна арифметична перевірка окремих підсумків, включених у загальний баланс, а саме арифметичної правильності звітів і визначення обсягу чистої реалізації.

Також аудитору необхідно перевірити чи збігаються окремі статті балансу підсумкам в облікових регістрах та в головній книзі. Баланс складається зі статей, що визначені підсумками в журналах обліку господарських операцій, підготовлених та провірених клієнтами. При арифметичній перевірці необхідно упевнитись, що всі статті балансу точні, підсумки вірні та співпадають з даними головної книги. Наприклад, загальна сума дебіторської заборгованості у підсумку дорівнює аналогічній сумі залишкам за відповідними рахунками в головній книзі та за рахунками дебіторів [13].

Аудитору потрібно переконатися в тому, що всі статті балансу і зв'язана з ними інформація вірно відображені у фінансовій звітності і правильно розкриті [12].

Дослідивши різні методики проведення аудиту фінансових результатів та доходів підприємств, на рис. 3.1. відображений запропонований алгоритм послідовності аудиту.

Перевірка правильного оформлення первинних документів, їх достовірності та законності

Рис. 3.1. Алгоритм аудиту фінансових результатів малого підприємства

Джерело: сформовано на основі [16]

Стратегія проведення аудиту доходів та фінансових результатів розробляється, виходячи з норм МСА 300 «Планування». Планування аудиту тісно пов'язано з визначенням цілей, завдань, об'єктів, джерел інформації аудиторської перевірки також відповідальності та обов'язків аудиторів. Урахування цих факторів гарантує високу якість, економічність, ефективність та своєчасність незалежних перевірок.

Отримавши дані про підприємство в процесі попереднього планування, аудитор приступає до розробки загального плану аудиту. План аудиту – документ організаційно-методологічного характеру, що містить основні стадії процесу аудиту, розміщені в логічній послідовності, із зазначенням видів запланованих робіт, періоду їх проведення, відповідних виконавців та інших питань. План повинен складатися з урахуванням бізнесу

клієнта, організації обліку та внутрішнього контролю клієнта, визначених ризиків та суттєвості, координації дій, супроводження та нагляду за роботою асистентів аудитора, експертів та інших фахівців, які не є аудиторами.

Аудит ґрунтується на визначений набір методів його організації, який допомагає зібрати достатню кількість інформації. Існують способи, завдяки яким можна зібрати свідчення для досягнення цілей, які стоять перед аудитором. Вибір підходу аудитором визначається двома важливими міркуваннями: необхідно зібрати потрібну кількість свідчень, щоб аудитор міг взяти професійну відповідальність на себе, а також щоб вартість цих свідчень була мінімальною.

Коли ризик контролю на думку аудитора значний, він може зменшити недовіру до точності інформації фінансової звітності, яка відноситься до контрольних моментів, інакше її доведеться перевіряти завдяки збору аудиторських свідчень. Але щоб обґрунтувати, що ризик незначний, аудитором необхідно визначити ступінь ефективності контрольних моментів.

Конкретні цілі, які стосуються заключних підсумків в балансі та в звіті про фінансові результати, можуть бути досягнуті завдяки збору різних аудиторських свідчень. В цьому допоможе програма перевірки фінансової звітності малого підприємства, яка наведена в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Програма перевірки фінансової звітності малого підприємства

№	Перелік аудиторських процедур	Виконавець	Примітки
1. Баланс			
1.	Перевірка балансу на арифметичну точність.		
2.	З'ясування відповідності залишків у головній книзі даним балансу		
3.	Перевірка відповідності залишків на початок звітного періоду залишкам на кінець минулого періоду		
4.	У разі зміни залишків внаслідок виправлення помилок минулих періодів – ретельна перевірка характеру помилок, контроль адекватності внесення змін, їх впливу на звітність		

5.	Складання пробного балансу на кінець звітного періоду та порівняння його з наданим		
6.	Визначення постійних та тимчасових змін		
7.	Розрахунок відстрочених податкових зобов'язень та активів		
8.	Порівняння розрахункових відстрочених податкових активів або зобов'язень з даними підприємства		
9.	Складання переліку коригуючих бухгалтерських записів		
10.	Складання переліку виправлень залишків за балансовими рахунками		
11.	Оцінка різниць, виявлених аудитором		
2. Звіт про фінансові результати			
1.	Перевірка звіту на арифметичну точність		
2.	Складання пробного звіту про фінансові результати		
3.	Порівняння пробного звіту з наданим на перевірку та аналіз відхилень		
4.	Перевірка відповідності даних звіту про фінансові результати даним за відповідний період минулого року		
5.	У разі зміни показників внаслідок виправлення помилок минулих періодів – ретельна перевірка характеру помилок, контроль адекватності внесених, їх впливу на звітність		
6.	Узгодження показників звіту про фінансові результати з даними балансу		

Джерело: сформовано самостійно

Існує тісний зв'язок між загальною оцінкою положення, у якому знаходиться клієнт, розумінням системи внутрішньогосподарського контролю підприємства й оцінкою ризику контролю, а також перевіркою окремих статей балансу, що містяться у фінансовій звітності. Якщо аудитор впевнений, що фінансова звітність представлена об'єктивно, і якщо його упевнення ґрунтується на його розумінні системи внутрішньогосподарського контролю, оцінці ризику контролю, тестах контрольних моментів, то можна істотно скоротити перевірку окремих статей балансу. Проте деякі перевірки визначених статей фінансової звітності варто проводити у всіх випадках. У вітчизняній літературі процес аудиту фінансової звітності поділяється на такі етапи: підготовчий (організаційний), проміжний, фізична перевірка, аудит

звітності, завершальний. Процес аудиту фінансової звітності зображено на рис. 3.2.

Після завершення усіх процедур необхідно об'єднати отриману інформацію в загальний висновок про те, чи досить об'єктивно складено фінансову звітність. Це суб'єктивний процес, що ґрунтується на здатності аудитора виносити правильні професійні судження. Після перевірки аудитор повинен показати аудиторський висновок, який буде додано до фінансової звітності. Висновок повинен відповідати чітко сформульованим технічним вимогам, на які впливають масштаб аудиту, і сутність того, що саме з'ясував аудитор. Безпосередньо на підприємстві аудитор встановлює, як виконується Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», чи правильно застосовуються положення (стандарти) бухгалтерського обліку, план рахунків, чи дотримуються інструкції про його застосування, як виконуються інші нормативні положення, вказівки з обліку і звітності.

Для проведення аудиту доходів та витрат малого підприємства доцільно здійснювати аудит за наступними напрямками, які вказані на рис. 3.3. Аудитор має вивчити обсяг і особливості господарської діяльності, структуру облікового апарату, документообіг, розподіл обов'язків між працівниками бухгалтерії [5].

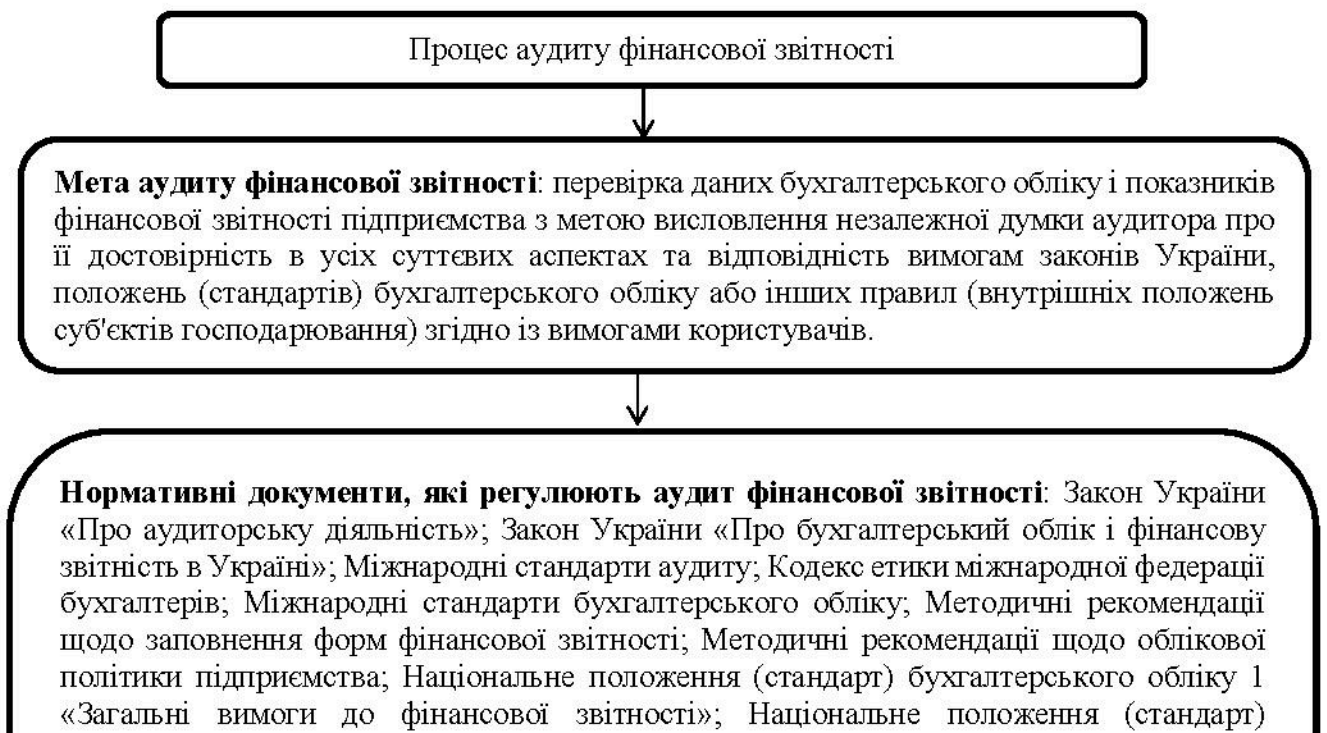
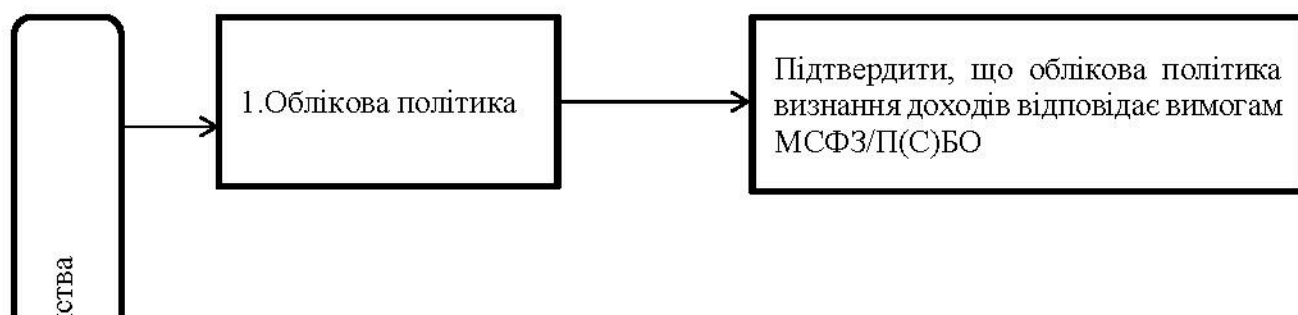

Рис. 3.2. Методичні аспекти процесу аудиту фінансово звітності

Джерело: сформовано на основі [13]

Метою аудиту доходів є встановлення вірогідності даних первинних документів щодо визначення доходів та формувань фінансових результатів, повноти та своєчасності відображення первинних даних в облікових регістрах, відповідності методики обліку доходів від реалізації, інших операційних, фінансових доходів чинним нормативним документам [7].

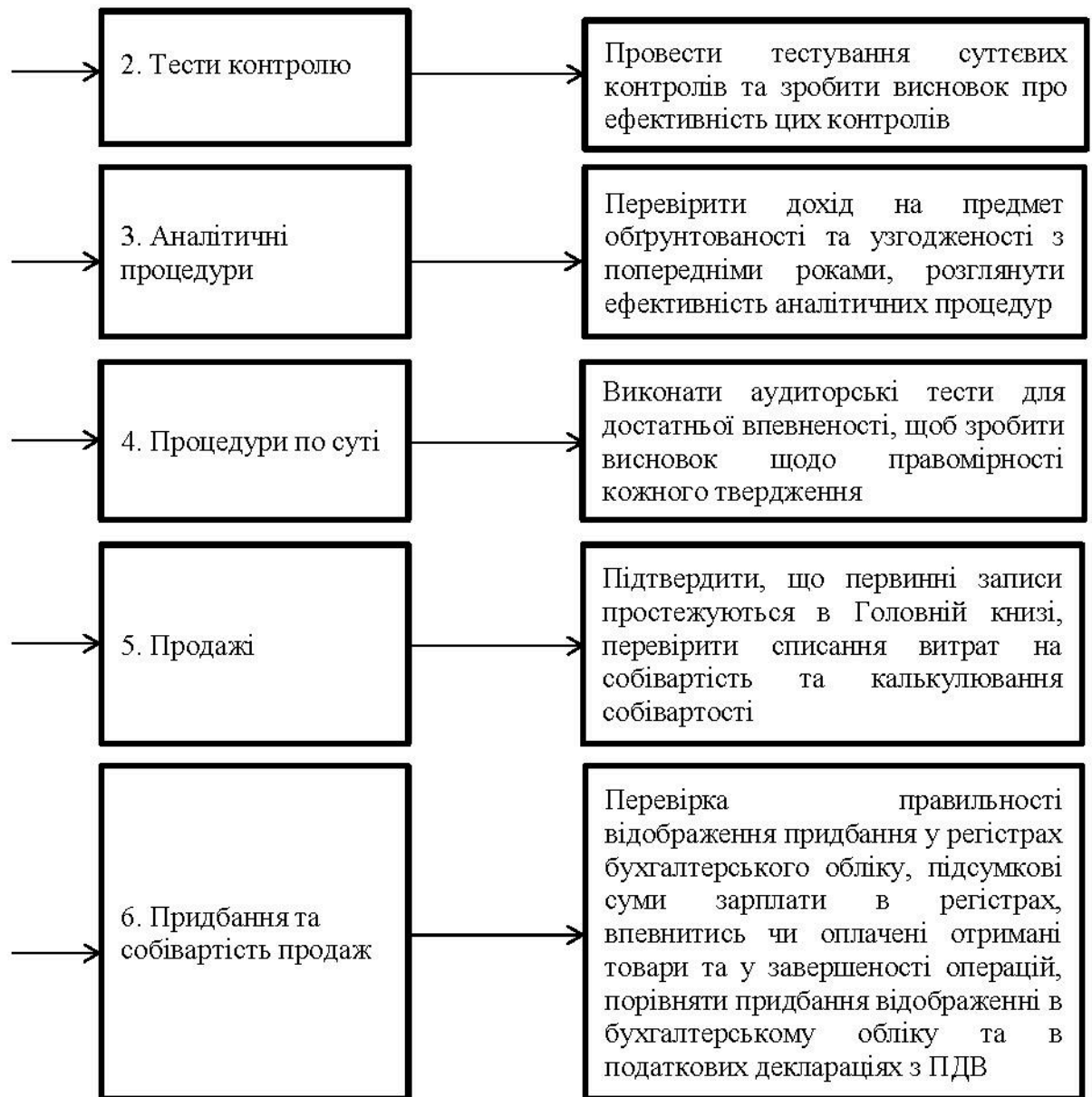

Рис. 3.3. Тематичні напрями аудиту доходів та витрат

Джерело: сформовано самостійно

У процесі аудиту доходів з'ясовується:

- облікова політика, яка стосується обліку доходів;
- умови визначення доходів від звичайної діяльності;
- наявність окремого обліку доходів від різних видів діяльності.

Під час аудиту фінансової звітності визначається перевірка правильності визнання та класифікації доходів, правильність відображення доходів від реалізації, відображення інших операційних доходів, доходів від фінансових операцій.

Аудитор встановлює які заходи були вжиті за актами попередніх ревізій та перевірок, чи збираються поступово облікові дані для складання звітності, чи ведеться робота за графіком, чи встановлено належний порядок приймання, перевірки та обробки документів. Необхідно також перевірити правильність оформлення документів, зміст, відповідність почерку, правильність підписів, відтисків штампів, печаток. Особливо ретельно перевіряють дотримання відповідності записів одних і тих самих операцій у різних облікових реєстрах. Слід з'ясувати, чи правильно ведеться облік на позабалансових рахунках. Завершивши перевірку стану бухгалтерського обліку аудитор складає аудиторський висновок. Необхідність проведення заходів щодо упорядкування обліку і звітності спричинена тим, що в окремих підприємствах допускаються порушення фінансової та розрахункової дисципліни, внаслідок чого відбуваються різного роду зловживання [14].

Аудитор перевіряє чи забезпечується звіряння даних аналітичного й синтетичного обліку до складання балансу, впровадження оперативного контролю за повнотою і своєчасністю здавання виручки, за використанням доручень на право одержання товарів, чи правильно й своєчасно робиться відмітка про це в книзі обліку виданих доручень. Необхідно також з'ясувати, як організовано зберігання документів за поточний місяць, за минулі місяці, за три останні роки, чи має підприємство архів для документів тимчасового (здебільшого до трьох років) і постійного зберігання.

У ході перевірки встановлюють відповідність даних облікових реєстрів показникам фінансової звітності. Окремі статті балансу порівнюють з показниками звіту про фінансові результати. Особлива перевірка для тих статей балансу, які характеризують негативні сторони господарської діяльності та на яких можливе відображення нестач, розтрат, крадіжок, а також сум дебіторської заборгованості, грошові кошти в дорозі, незавершене виробництво, резерв сумнівних боргів, дебіторська заборгованість з бюджетом, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), відстрочені

податкові зобов'язання, а також товари на відповідальному зберіганні у покупців тощо [3].

Отже, організація здійснення аудиту доходів і фінансових результатів діяльності підприємства являє собою встановлений аудиторською фірмою порядок виконання договірної роботи суб'єктами аудиту при узгодженні зусиль і способів виконання з метою забезпечення максимальної ефективності використання аудиторської праці при виконанні умов договору.

3.2 Аудит фінансових результатів та доходів на ТОВ «Техномаш»

В наш час в Україні малі підприємства не є суб'єктами обов'язкового аудиту, а служби внутрішнього аудиту немає. А для вирішення питань, які виникають в ході фінансово-господарської діяльності можна залучити незалежних аудиторів.

Існують ситуації, де інформація в бухгалтерському обліку не така як дані фінансової звітності. Тобто керівники намагаються викривляти показники діяльності з метою підвищення його інвестиційної привабливості та кредитоспроможності для користувачів. Зазвичай цікавить саме інформація користувачів фінансової звітності щодо прибутковості підприємства, перспективи розвитку і отримання прибутку в майбутньому. Тому керівництво намагається як найкраще задовольнити інформаційні потреби своїх користувачів, наприклад, збільшують розмір власного капіталу та скорочують довгострокові та поточні зобов'язання.

Для аудиту звітності на підприємствах малого бізнесу актуальне питання суттєвості, оскільки такі підприємства мають невеликі показники об'єму виробництва та скорочені форми звітності. З метою зменшення аудиторського ризику та запобігання викривлення даних необхідно враховувати всі показники при перевірці, а це означає проводити суцільну перевірку.

Аудиторські перевірки на таких підприємствах мають підвищену ступінь ризику. Тому слід приділяти більше увагу наступним факторам:

- нерегулярність ведення бухгалтерських записів;
- формальне та неправильне проведення контрольних процедур, особливо інвентаризацію.
- відсутність внутрішнього контролю у зв'язку з обмеженим числом облікових працівників;
- велика ймовірність ненавмисних і навмисних помилок в обліку за рахунок людського фактора;
- підвищений ризик спотворення звітності;
- неточне розуміння вимог до виправлення помилок;
- використання готівки в розрахунках з партнерами;
- можливість використання різних методів приховування виручки;
- можливе використання нелегальних податкових схем.

Ці фактори ризику свідчать про більш ретельне планування і документування аудиту малих підприємств. На стадії планування і розуміння бізнесу клієнта особливого значення набуває усний та письмовий опитування керівників і працівників бухгалтерії. Письмові роз'яснення дозволяють краще розуміти аудитору здійснення господарських операцій, ведення обліку, розподілу відповідальності за представлені звітні документи. Для досягнення мети ефективності контролю аудитор проводить тест, у процесі якого з'ясовуються питання викладені у таблиці 3.2.

При проведенні аудиту, перш за все, перевіряють правильність постановки та ведення бухгалтерського та податкового обліку, правильність обчислення податкової бази, розрахунки по податках і зборах. Якщо метою аудиту є видача офіційного аудиторського висновку, перевірка повинна проводитися в повній відповідності з правилами та стандартами аудиторської діяльності.

Таблиця 3.2

Тест внутрішнього контролю доходів

№	Зміст	Варіанти відповідей	Примітки
---	-------	---------------------	----------

		Так	Ні	Інформація відсутня	
1	Чи проводиться класифікація доходів відповідно до П(С)БО 15 «Дохід»?				
2	Чи ведеться окрему облік різних видів доходів?				
3	Чи є відповідальна особа за повноту та своєчасність робіт, послуг?				
4	Хто розробляє та затверджує цінову політику підприємства?				
5	Хто дає дозвіл на реалізацію продукції, робіт та послуг: керівник, заступник чи особа уповноважена статусом?				
6	Чи узгоджується з головним бухгалтером реалізація продукції, робіт та послуг боржникам?				
7	Чи звіряються рахунки-фактури зі затвердженими законодавчими нормами та документами з реалізації?				
8	Чи звіряються дані аналітичного обліку по формуванню доходів: з головною книгою та з журналами-ордерами?				
9	Чи ведеться аналітичний облік реалізації товарів, робіт та послуг та визнання доходів?				
10	Чи ведеться аналітичний облік фінансових та інших доходів?				
11	Наявність затверджених преїскурантів				
12	Ким затверджуються прайси (преїскуранти)?				
13	Чи відвантажувалася продукція (товари) за бартерним контрактом?				

Продовження таблиці 3.2

14	Чи були виявлені випадки реалізації продукції (товарів), виконання робіт та послуг без документів?				
15	Чи відвантажувалась продукція (товари) пов'язаним особам?				
16	Чи здійснюються перевірка визнання доходів згідно з П(С)БОм № 3,12,14				
17	Чи перевірялися критерії визнання доходів згідно з класифікацією доходів?				

Джерело: сформовано на основі [18]

На підприємстві ТОВ «Техномаш» аудит, як зазначено вище, проводити не обов'язково оскільки підприємство не попадає під загальний критерій підприємств, тих хто має проводити обов'язковий аудит і

оприлюднювати свою фінансову звітність. Проте для кращої роботи підприємства, відображення правильної інформації в бухгалтерському обліку та контролю фінансової звітності, підприємство користувалось послугами незалежного аудитора.

На початку 2020 року була погоджена така діяльність аудитора: розрахунок економічних показників за три роки (період 2017-2019рр.). Даний аналіз був проведений для підписання тендерного договору щодо реконструкції системи вентиляції Новокостянтинівської шахти та для підтвердження ділової активності і фінансово-господарської діяльності підприємства для участі в цьому тендері. Деякі показники наведені у розділі 1, пункту 1.2 у розрізі аналізу фінансово-економічних показників.

Також аудитор допоміг здійснити контроль за фінансовими операціями, а саме:

- операцій по рахункам витрат підприємства відповідно вимог законодавства;
- операцій по рахункам доходів підприємства відповідно вимог П(С)БО;
- правильність розрахунку та відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку а саме по рахунках 701, 703, 901, 903, 91, 92, 94;
- правильне відображення доходів у фінансовій звітності;
- адекватності ведення аналітичного та синтетичного обліку рахунків 70 «Дохід від реалізації», 90 «Собівартість реалізації», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 97 «Інші витрати» та віднесення їх результатів на рахунок 791 «Результат операційної діяльності».

Показники відображення цих операцій по рахункам відображені в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Аналіз рахунку 791 (Фінансовий результат) на 31 грудня 2019 р.

Рахунок		Дебет	Кредит
---------	--	-------	--------

Фінансовий результат			
791	Сальдо на початок		9,6
	701		9691,3
	901	9327,1	
	976	671,5	
	Сальдо на кінець	291,7	

Джерело: сформовано самостійно

Отже, внутрішній аудит на підприємстві не проводиться, але ТОВ «Техномаш» користується послугами незалежного аудитора для консультації з питань ведення бухгалтерського та податкового обліку, відображення операцій синтетичного та аналітичного обліку, фінансових операцій, а також контролю за складанням річної фінансової звітності.

3.3 Вдосконалення аудиту доходів та фінансових результатів

Як вже зазначено вище ТОВ «Техномаш» не проводить обов'язковий аудит, так як відноситься до категорії мікропідприємства. Але для покращення роботи, збільшення прибутку за рахунок зниження витрат, розподілення прибутку на подальший розвиток підприємства, необхідно проводити внутрішній аудит. З урахуванням розмірів та економічних показників досліджуваного підприємства, використання складної системи внутрішнього аудиту нераціонально. Також можливість розподілу обов'язків між працівниками теж обмежена, тому що невелика їх кількість. Незважаючи на це, все ж таки доцільним буде забезпечення розділу обов'язків по ключовим напрямкам роботи між співробітниками бухгалтерії, а отже наявність спрощеної, але не менш ефективної системи внутрішнього аудиту.

Слід приділити увагу проведенню аудиту обліку доходів та витратам, оскільки частіше помилки трапляються саме тут.

Проаналізувавши дослідження науковців у сфері внутрішнього контролю, необхідно зазначити, що у працях описано лише здійснення контролю за етапами господарювання або ж надана характеристика контролю окремих об'єктів, проте механізму проведення внутрішнього контролю фінансових результатів ніхто не дає. Це зумовлено тим, фінансові

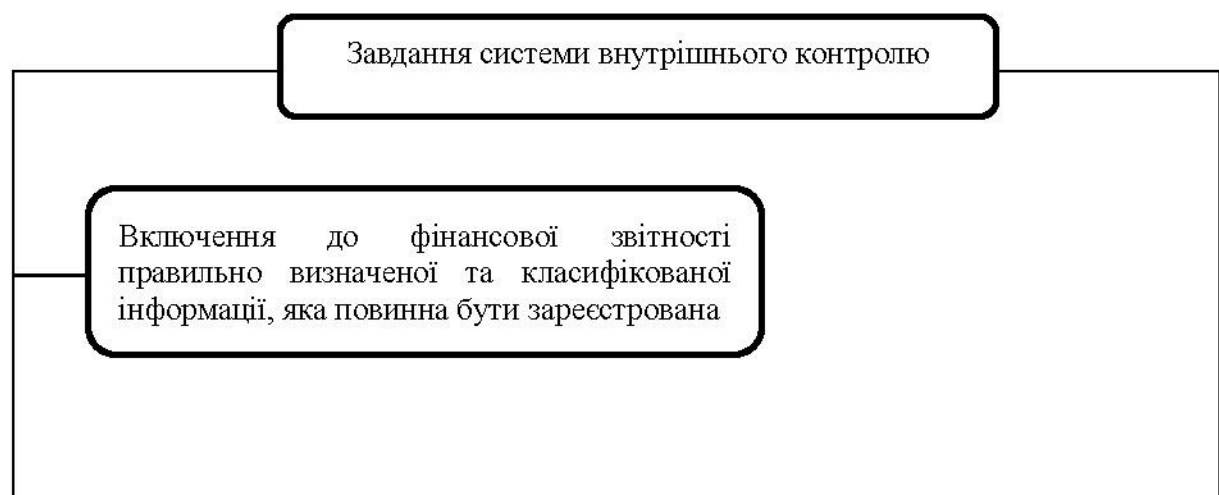
результати – складний об’єкт, який не може бути проконтрольований окремо від інших. Саме тому організацію системи внутрішнього контролю фінансових результатів неможливо здійснити без створення якісної системи внутрішнього контролю загалом на підприємстві [28].

Цілі організації системи внутрішньогосподарського контролю на підприємстві:

- здійснення впорядкованої та ефективної діяльності підприємства;
- забезпечення дотримання політики керівництва кожним працівником підприємства;
- забезпечення збереження майна підприємства тощо [27].

Для досягнення підприємством поставлених цілей необхідною умовою є забезпечення керівництвом системи внутрішньогосподарського контролю, яка б мала змогу виконати перелік певних завдань (рис. 3.4.).

Можно виділити основні етапи формування системи внутрішнього контролю на підприємстві та погодитись з думкою професора Т. А. Бутинець [29], що створення ефективної системи внутрішнього контролю на підприємстві дозволить забезпечити ефективне функціонування, стійкість і максимальний розвиток підприємства в умовах багатопланової конкуренції; зберегти та ефективно використовувати ресурси й потенціал підприємства; вчасно виявити та мінімізувати комерційні, фінансові та інші ризики в управлінні підприємством; сформувати адекватну сучасним, постійно змінним умовам господарювання систему інформаційного забезпечення всіх рівнів управління, що дозволяє своєчасно адаптувати функціонування підприємства до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

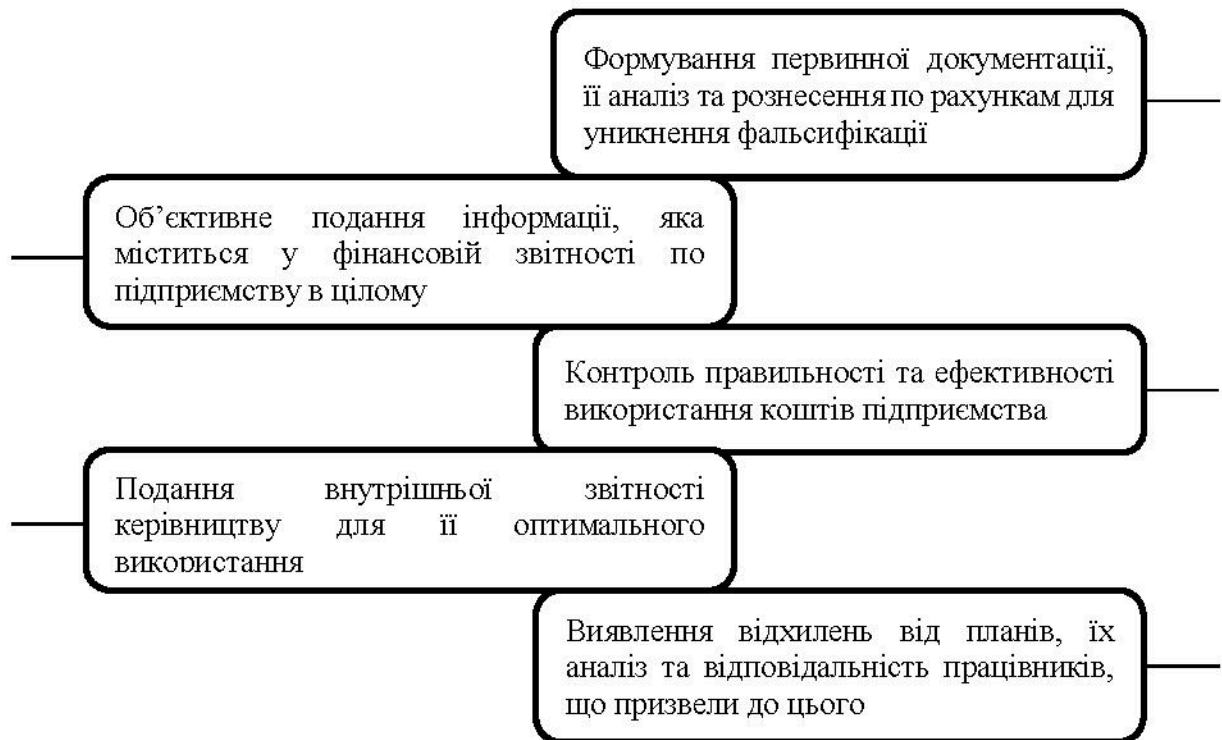

Рис. 3.4. Завдання внутрішнього контролю

Джерело: сформовано на основі [26]

За результатами аналізу досліджень вчених виокремили три етапи організації системи внутрішнього контролю фінансових результатів, для кожного з яких характерні свої особливості:

1. Попередній контроль – здійснюється з метою визначення основних вимог і положень щодо формування, розподілу та використання фінансових результатів. На цьому етапі здійснюється перевірка правильності, доцільності та законності формування доходів, витрат та фінансових результатів.
2. Поточний контроль – здійснюється під час виконання операцій з метою встановлення відповідності встановленим вимогам і положенням. На цьому етапі відбувається власне формування фінансових результатів за видами діяльності (операційною, фінансовою, інвестиційною, надзвичайною). Поточний контроль передбачає виявлення відхилень фактичних доходів, витрат та фінансових результатів від запланованих під час здійснення господарських операцій, що забезпечує їх оперативну оцінку та регулювання. Саме поточний контроль повинен

забезпечувати покращення структури й величини фінансових результатів через пошук можливих резервів.

3. Наступний контроль – виявлення неправомірностей та здійснення операцій профілактичного характеру. На останньому етапі контролю відбувається розподілення та використання фінансових результатів за напрямками (сплата до бюджету, поповнення статутного і резервного капіталу, розрахунки з учасниками, розширення виробництва тощо). Наступний контроль, що виконується після завершення господарських операцій, має за мету перевірити ефективність та доцільність понесених витрат, отриманих доходів, а відповідно – й фінансових результатів, правильність та ефективність їх розподілу.

Особливу увагу приділяють типовим порушенням, які можуть виникати при аудиті фінансових результатів діяльності підприємства (рис. 3.5.).

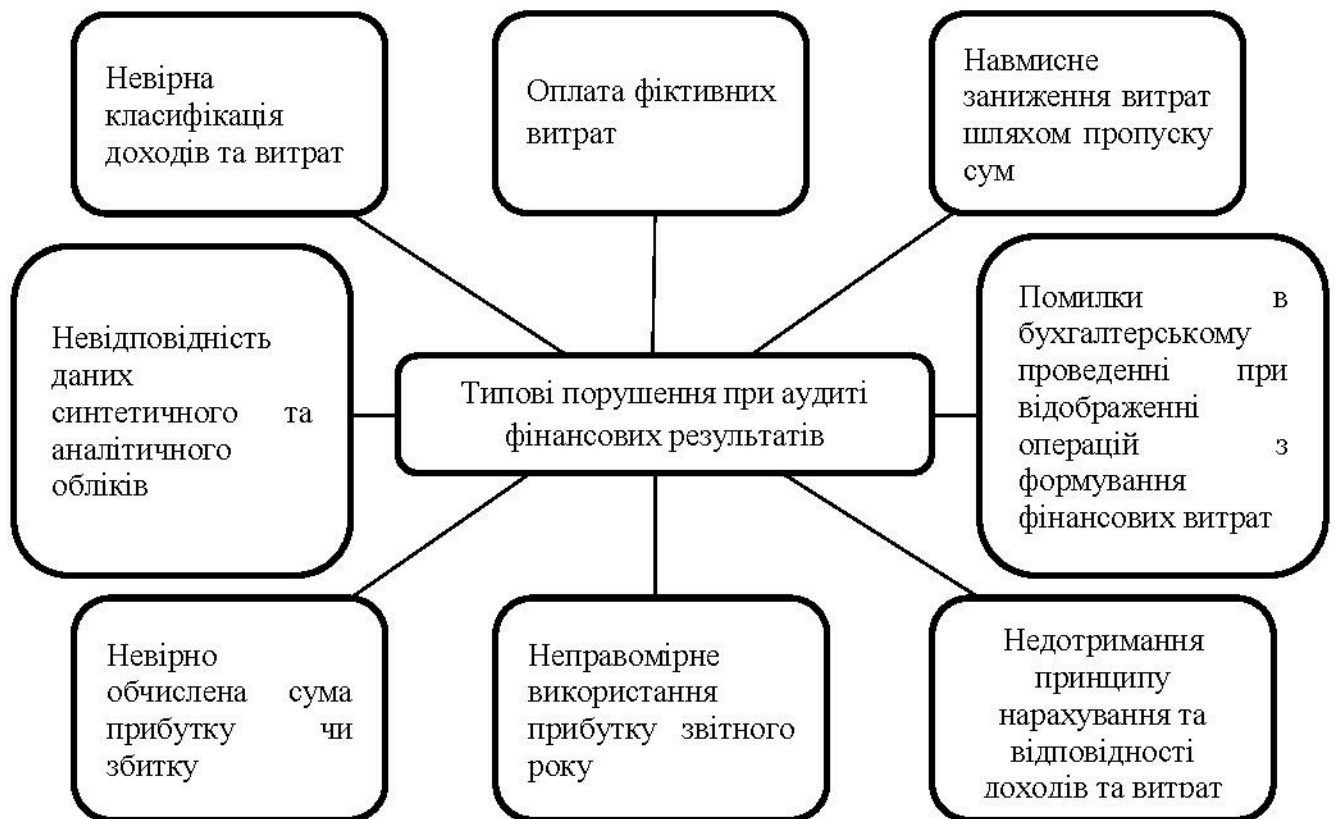

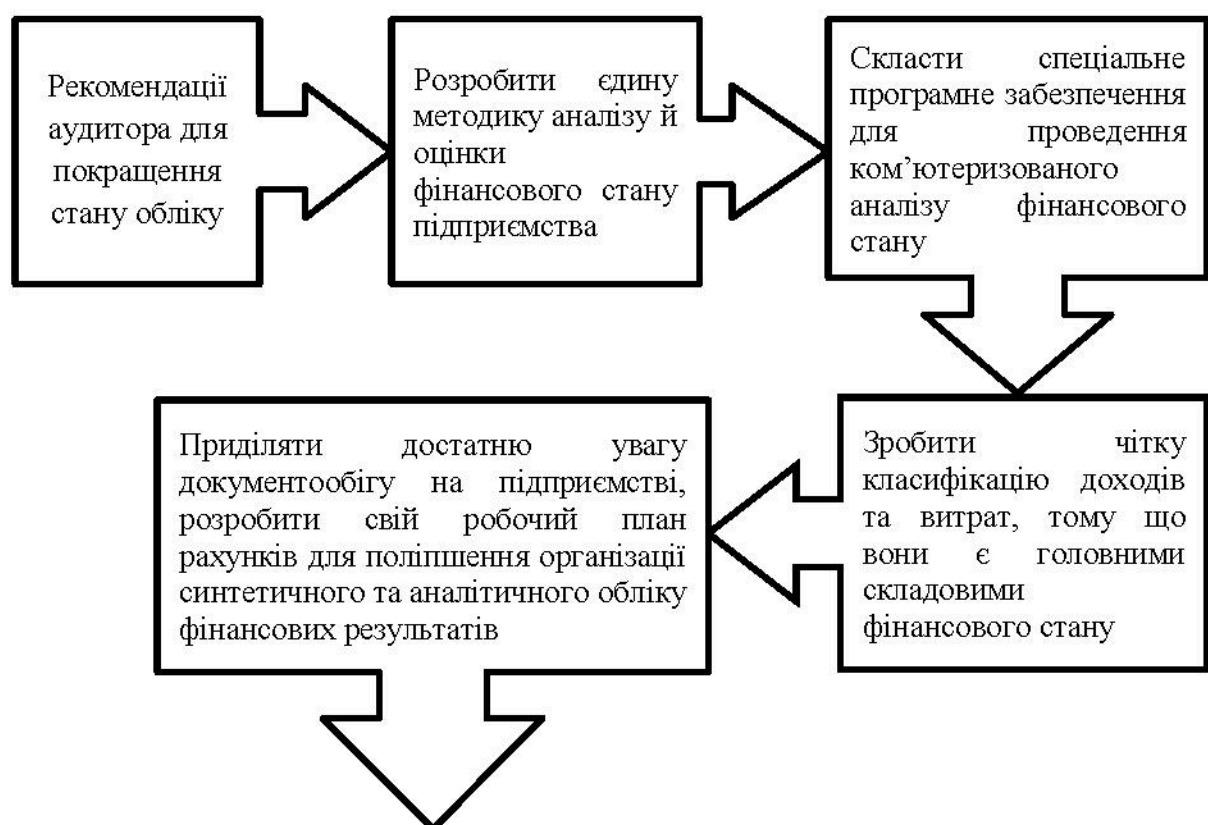
Рис. 3.5. Типові порушення при аудиті фінансових результатів

Джерело: сформовано на основі [25]

Встановлено, що можна поліпшити систему внутрішнього контролю фінансових результатів на підприємстві, якщо застосувати метод вертикального та горизонтального контролю.

Горизонтальний контроль передбачає дослідження витрат, доходів і фінансових результатів у розрізі їх видів на рівні підприємства в цілому на основі розроблених планів (бюджетів) на рік з помісячною деталізацією даних. А вертикальний контроль забезпечить аналіз, перевірку та регулювання витрат і доходів у розрізі їх видів на рівні центрів відповідальності. Організація такого контролю повинна відбуватися шляхом закріплення за конкретними працівниками певних підконтрольних об'єктів. Важливою умовою ефективного впровадження цього виду контролю є розподіл завдань таким чином, щоб було можливо періодично контролювати їх виконання [30].

На підставі підсумків аналізу обліку фінансових результатів діяльності, та при наявності виявлених порушень, аудитор розробляє план щодо покращення стану обліку фінансових результатів діяльності підприємства(рис. 3.6.).

Розробити спеціальні реєстри – аналітичні відомості про фінансові результати, для узагальнення облікової інформації з метою задовольнити інформаційні потреби різних користувачів

Рис 3.6. рекомендації аудитора для покращення стану обліку

Джерело: сформовано на основі [25]

Запровадження в життя цих рекомендацій дасть змогу підприємствам проводити фінансовий аналіз та аудит в стислі строки та використовувати їх результати для обґрунтування ефективних управлінських рішень.

Висновки до розділу 3

При аудиті підприємств, які належать до суб'єктів малого підприємництва, слід враховувати специфічні особливості таких суб'єктів. Для суб'єктів малого підприємництва характерним є те, що бухгалтерський облік в них ведеться обмеженою кількістю працівників і законодавчо допускається поєднання обов'язків особи, відповідальної за ведення обліку і зберігання товарно-матеріальних цінностей. Залучення незалежного фінансового експерта - сертифікованого аудитора, будучи обов'язковим для малих підприємств, виступає способом ідентифікації і вирішення виникаючих проблем. В більшості випадків малі підприємства наймають аудиторів для консультації.

Для аудиту фінансових результатів та доходів на підприємствах малого бізнесу актуальним є питання суттєвості, оскільки вони мають незначні показники об'єму виробництва та скорочені форми звітності. З метою зменшення аудиторського ризику та запобігання викривлення даних при перевірці необхідно враховувати всі показники, тобто проводити суцільну перевірку. Тому що аудитор піддається підвищеному ризику.

Використання даних періодичної фінансової звітності разом із великою кількістю параметрів аналізу фінансових результатів не дають потрібного ефекту в швидкому ухваленні рішень в будь-якій складній ситуації, що

виникла на тому чи іншому підприємстві. Отже саме тому проведення аналізу отриманих фінансових результатів від операційної діяльності потребує попереднього вибору обмеженого набору основних, найбільш важливих параметрів, що дають можливість своєчасно виявити певні резерви зростання ефективної діяльності.

Таким чином проведення внутрішнього аудиту дасть змогу правильно оцінити фінансово-господарський стан підприємства, збільшити доходи, оптимізувати податки, та вести контроль за достовірними показниками у фінансовій звітності. Встановлено, що деталізувати зазначені етапи контролю можна за допомогою вертикального та горизонтального контролю витрат, доходів і фінансових результатів у розрізі їх видів на рівні центрів відповідальності (вертикальний контроль) та на рівні підприємства в цілому (горизонтальний контроль).

ВИСНОВКИ

Під час дослідження нормативних документів, законів та положень, що регулюють бухгалтерський облік та аудит фінансових результатів та доходів, економічну бухгалтерську літературу з питань удосконалення організації обліку та аудиту на підприємстві ТОВ «Техномаш» зроблені відповідні висновки.

Поняття доходів та фінансових результатів є неоднозначними в економічній літературі та в нормативних документах, але добре розкриваються в звіті про фінансові результати. Вдосконалення функціонування системи бухгалтерського обліку можливо за умов чіткої та правильної політики підприємства, формування графіку документообігу, які забезпечать посилення контролю бухгалтерського обліку на підприємстві та проведення внутрішнього аудиту.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи обрала підприємство ТОВ «Техномаш». Аналіз фінансово-господарської діяльності за 2018-2019 рр. має задовільні характеристики але як і інше будь-яке підприємство має не значні недоліки.

Основний вид діяльності є будівництво житлових та нежитлових будівель. Підприємство самостійно визначає перспективу розвитку, планує та здійснює свою діяльність, виходячи з попиту на послуги та товари також необхідності забезпечити господарський та соціальний розвиток підприємства, збільшення доходів. Фінансовий аналіз показав, що рентабельність цього підприємства збільшується за рахунок ефективності виробничого процесу також раціонального використання суми власного капіталу. Але підприємство є залежним від зовнішніх інвесторів та кредиторів та не завжди може погасити свої борги. Незважаючи на це ТОВ «ТЕХНОМАШ» має непогану динаміку роботи підприємства.

Щодо показників фінансової активності підприємства то вони покращились, так показники рентабельності збільшилися в результаті правильної фінансової політики. А показник незалежності малий і це свідчить про те що підприємству потрібні інвестори для погашення своїх поточних зобов'язань. Але це лише показники на кінець року, так як підприємство погашає свою кредиторську заборгованість під час реалізації робіт та послуг. Проте підприємству потрібно звернути увагу на поліпшення фінансового стану, зниження своїх витрат та підвищення ефективності підприємства.

Щодо організації бухгалтерського обліку на ТОВ «Техномаш» можемо зробити висновок, що облік ведеться згідно вимог чинного законодавства та норм, але має свої недоліки, тому запропоновано деякі зміни до організаційних документів бухгалтерії.

Запропоновано внести змін та доповнити наказ про облікову політику підприємства, тому що це основа бухгалтерського обліку. Запровадити графік документообігу, що забезпечить посилення контрольних функцій бухгалтерського обліку на підприємстві та надасть можливість своєчасно та достовірно відобразити інформацію в обліку.

Запровадження внутрішнього аудиту на підприємстві дозволить знизити кількість порушень та помилок, своєчасно виявити їх вплив на

достовірну фінансову звітність. Основним завданням аудиту має стати перевірка робочого плану рахунків, системи оподаткування, розрахунків податків та відображення їх у бухгалтерському обліку, правильності нарахування заробітної плати, квартальної та річної звітності.

Підсумовуючи, зазначимо, що запропоновані рекомендації задля вдосконалення, покращать організацію обліку фінансових результатів та доходів на підприємстві, зменшить виникнення помилок, прискорить роботу бухгалтера. А це матиме, в свою чергу, позитивний вплив на достовірність та надійність фінансової звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аудиторські докази: Міжнародний стандарт аудиту 500 (online): http://proaudit.com.ua/audit/mijnarodni_standarti_auditu/ponyattya-i-vidi-auditorskix-dokaziv.html
2. Грабовенко О.А., Варчук О.А. Облікова політика: напрямки удосконалення 2016 (online): <https://economics.opu.ua/files/science/oblik/2016/35.pdf>.
3. Б.Усач Проблеми розвитку аудиту в Україні Б.Усач.- К.:Знання-Прес, 2013.- с. 217-222.
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капітали, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом МФУ від 30.11.99 р. № 291.
5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 18 «Дохід» від 01.01.2012 р. (online): https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»: наказ Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. №87 (online): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0397-99#Text>

7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» від 29.11.1999р. №290 (online): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
8. Податковий кодекс України (із змінами, внесеними згідно із законом № 2755-VI від 23.05.2020) (online): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
9. Борисейко Ю.В. Доходи в податкових кодексах України та Російської федерації: переваги і недоліки Борисейко Ю.В., 2012, с.125
10. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств / Інфраструктура ринку, випуск 2, 2016, с.325
11. Ніколаєва В.П. Економічна сутність і зміст категорії «Дохід підприємства» Ніколаєва В.П., 2013 р.
12. Воронцова І.І., Готич М.В, Особливості організації і методики аудиту активів малих підприємств /Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. Економічні науки ,2014 р. Випуск 26.-С. 322-329.
13. Будько О.В., Запорожець Г.В Особливості здійснення аудиту на малих підприємствах Будько О.В., Запорожець Г.В.,/Ефективна економіка. Економічні науки, 2011 р.
14. Особливості організації обліку на малому підприємстві та аудит фінансової звітності, їх діяльності,/ Економічний простір №125, 2017.
15. М. К. Шульман Проблеми практичної реалізації принципу незалежності у діяльності аудитора, М. К. Шульман , Аудитор України. – 2011. – №14. – С. 23-25.
16. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами» від 25.06.03 р. № 422 (online):
17. iFactor «Організація документообігу на підприємстві», 2015 р.
18. Утенкова К.О. Аудит, навчальний посібник Утенкова К.О., 2010 р.

19. Собченко (Кінева) Т.С. Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими результатами суб'єктів малого підприємництва Собченко (Кінева) Т.С., Гнесь О.П., 2017 р.
20. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: Навч. Посібник Кононова О.Є., Дніпро, 2018 р.
21. Організація бухгалтерського обліку справочник (online): <https://www.buhoblik.org.ua/uchet/organizacziya-buxgalterskogo-ucheta/2651-bukhgalterskie-provodki.html>
22. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посіб. Мец В. О. – 2011р.
23. Шара Є.Ю. Напрями удосконалення аналітичного та синтетичного обліку доходів підприємства на основі МСБО / Шара Є.Ю., Збірник наук. праць УФЕІ “Науковий вісник”, 2016 р.
24. Айзатова М. Ф. Макарова Л.М. Особливості організації обліку на малих підприємствах в умовах адаптації до змін законодавства / Айзатова М. Ф. Макарова Л.М. Молодий вчений - 2014. №5. С. 237-240
25. Аудит доходів, витрат і фінансових результатів організації (online): https://stud.com.ua/40040/audit_ta_buhoblik/audit_dohodiv_vitrat_finansovih_rezultativ_organizatsiyi
26. Бутинець Т. А. Внутрішній контроль: елементи організації системи / Т. А. Бутинець // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. – Житомир : ЖДТУ, 2014 – № 1 (43).
27. Шматковская Т.О., Ярош В.В. До проблематики організації системи внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності підприємства ,2014(online): https://eprints.oa.edu.ua/3031/1/Shmatkovska_ZN_Vyp_25.pdf
28. Булкот Г. В. Місце внутрішньогосподарського контролю в системі управління підприємством / Г. В. Булкот Збірник наукових праць Черкаського технологічного університету, 2013. – Випуск 24

29. Хачатрян В. В. Формування механізму внутрішнього контролю за використанням прибутку торговельних підприємств / В. В. Хачатрян // Економічний аналіз. – 2011.
30. Труфіна Ж. С. Облік і контроль формування фінансових результатів операційної діяльності підприємств: теорія, методика, організація: автореферат дис. на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук: спец. 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / Ж. С. Труфіна. – Київ, 2012.

ДОДАТОК А

Додаток 2
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25
«Спрощена фінансова звітність» (пункт 5
розділу I)

Фінансова звітність мікропідприємства

		КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)		2020	01	01
Підприємство <u>Товариство з обмеженою відповідальністю "ТЕХНОМАШ"</u>	за ЄДРПОУ	31647359		
Територія <u>ДНІПРОПЕТРОВСЬКА</u>	за КОАТУУ	1210100000		
Організаційно-правова форма господарювання <u>Товариство з обмеженою відповідальністю</u>	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності <u>Будівництво житлових і нежитлових будівель</u>	за КВЕД	46.90		
Середня кількість працівників, осіб <u>7</u>				
Одиниця виміру: тис.грн з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон <u>вул. Комбрига Петрова, 5, м. ДНІПРО, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 49000, 0973332870</u>				

1. Баланс
на 31 грудня 2019 р.

Форма № 1-мс

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби:	1010	146,4	193,4
первісна вартість	1011	385,5	452,2
знос	1012	(239,1)	(258,8)
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	146,4	193,4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	316,7	360,5
Поточна дебіторська заборгованість	1155	1 396,1	1 251,6
Гроші та їх еквіваленти	1165	1,0	0,6
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	1 713,8	1 612,7
Баланс	1300	1860,2	1806,1

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400	11,8	11,8
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	532,7	540,6
Усього за розділом I	1495	544,5	552,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	1615	194,3	108,4
розрахунками з бюджетом	1620	91,6	4,1
розрахунками зі страхування	1625	2,2	2,6
розрахунками з оплати праці	1630	8,0	9,7
Інші поточні зобов'язання	1690	1 019,6	1 128,9
Усього за розділом III	1695	1 315,7	1 253,7
Баланс	1900	1 860,2	1 806,1

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2019р.

Код за
ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	267,4	9 964,7
Інші доходи	2160	-	-
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	267,4	9 964,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(244,7)	(9 571,8)
Інші витрати	2165	(13,1)	(684,6)
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	257,8	10 256
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	9,6	(291,7)
Податок на прибуток	2300	(1,7)	(59,8)
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310	-	-
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350	7,9	(351,5)

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)

Раєва О.В.

(ініціали, прізвище)

Захарова Л.І.

(ініціали, прізвище)